

VALÈNCIA ACULL EL CONGRÉS NACIONAL DE PASTORAL JUVENIL

Joves missioners de la fe

AVAN

Uns 2.300 joves es van congregar de l'1 al 4 de novembre a València per participar en el Congrés Nacional de Pastoral Juvenil. «També vosaltres donareu testimoni (Jn 15,27)» és el lema escollit per a un congrés que tenia diferents objectius com actualitzar la pastoral juvenil al llenguatge i a la sensibilitat dels joves d'aquest segle, impulsar l'entusiasme missioner o promoure noves expressions evangelitzadores. Durant quatre dies, els joves van compartir ponències, testimonis, tallers en els quals es van presentar diferents experiències de moviments i noves comunitats, pregària, música, eucaristies i evangelització al carrer. P 3-5

MONS. XAVIER NOVELL:

«El cor dels joves està inquiet fins que no troba Crist»

Constituït el nou tribunal eclesiàstic de Sant Feliu de Llobregat

Un pas més en la configuració de l'organigrama de la Cúria diocesana del bisbat de Sant Feliu va tenir lloc el 22 d'octubre passat amb l'acte de constitució del nou Tribunal Eclesiàstic de primera instància. Al tribunal, el vicari judicial del qual és el Dr. Albert Sols, li correspon judicar les reclamacions presentades per qualsevol persona de la diòcesi en relació amb els seus drets eclesiàstics. Majoritàriament, les causes es donen en el camp dels processos judicials de nul·litat de matrimoni.

P 23

Agusti Codinach

Un inesperat «best-seller»

«Les herbes remeieres ens tornen a acostar a la naturalesa, en la perspectiva franciscana d'entendre la terra com una mare i les criatures que Déu ens dona com a germanes», afirma el religiós caputxí fra Valentí Serra, autor d'*Els caputxins i les herbes remeieres*, un best-seller publicat per Editorial Mediterrània. Segons l'autor, avui dia hi ha «un retorn a les teràpies naturals davant dels abusos de tants fàrmacs. La teràpia natural no és tan agressiva i és més benefactora per a l'organisme humà».

P 16

Pelegrinatge anual del Club+Amics a Montserrat

Dissabte 1 de desembre

Per a inscripcions: 934 092 770

Sumari

P 9 Bisbes catòlics de Síria insten a la reconciliació

P 20 Mirada catòlica sobre el dret a decidir

P 22 Obertura de l'Any de la Fe a Vic

P 25 Presentat un llibre sobre sant Pere Nolasc

P 26 Imatge de sant Bru a la Sagrada Família

Editorial

El Sínode i la comunicació

A l'espera de l'exhortació postsinodal, ja podem parlar d'algunes primeres propostes orientades en concret al món dels mitjans de comunicació. El Sínode n'ha reiterat la importància, especialment en el món de la comunicació electrònica. «Vivim en la societat de la comunicació.» Cada vegada més les noves generacions estan familiaritzades amb les noves tecnologies digitals des d'edats més primerenques. Els infants amb una rapidesa extraordinària són capaços d'emprar-los arribant a causar admiració entre els pares i avis.

Aquests dies, arran de l'huracà *Sandy*, s'ha posat també en relleu la utilitat de les xarxes socials: Twitter ha esdevingut el fil connector entre els ciutadans aïllats i els seus familiars.

Recentment Ràdio Vaticana ha llançat la seva aplicació per als dispositius Android, que ofereix les 24 hores del dia informació sobre el Papa i l'Església catòlica. L'aplicació ja es pot descarregar des de *Google Play* i permet als usuaris d'escoltar en directe i en cinc canals tots els programes de l'estació radiofònica en 40 idiomes, a més ofereix accés a les transmissions en directe de vídeo, a diverses pàgines web, així com als serveis especialitzats per a periodistes. Es tracta d'una aplicació gratuïta que permet llegir els discursos pronunciats per Benet XVI que es publiquen al lloc oficial del Vaticà i les notícies de la Ràdio sobre l'Església en el món, de moment només en italià i en anglès, però s'anirà implementant en altres llengües.

En una ocasió el cardenal Darío Castrillón, que fou president del CELAM i després prefecte de la Congregació per al Clergat i ara és emèrit, va afirmar que si li oferissin intercanviar una catedral per a una emissora de televisió, no s'ho pensaria dues vegades i optaria per aquesta darrera.

En el Sínode s'ha subratllat també el fet que l'evangelització exigeix que es presti també gran atenció al món de les comunicacions socials. Els mitjans a l'Església i, a la resta de la societat, no són fins per ells mateixos, però el seu llenguatge específic condiona la presentació de les veritats proposades i demana tot un aprenentatge tant per part dels emissors com dels receptors. Gràcies als *mass media*, el missatge de la Bona Nova pot arribar fins a racons insospitats de la nostra societat. Quantes vegades els qui estem darrere dels mitjans hem rebut felicitacions de persones no catòliques i àdhuc de no creients que ens escolten i/o ens llegeixen. A *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel som conscients de la utilitat que aquests instruments de comunicació tenen i poden tenir en un futur immediat per a la nova evangelització.

La imatge de la samaritana que ha servit de fil conductor del missatge final de l'assemblea, és un model de diàleg i de comunicació. Jesús conversa sense prejudicis amb aquella estrangera i el seu diàleg esdevé una mena d'interviu en el qual ella mateixa fa les preguntes, però les respostes del Mestre li arriben al cor i són capaces de convertir-la en deixeble.

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Mercedes De La Torre, ROMA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Javier Molina, EGIPT

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Rosa M. Boixareu, Agustí Codinach, Joan Guiteras, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Josan Montull, Francesc Nicolau, Armand Puig, Enric Puig, Teresa Pujal, Quique, Francesc Raventós, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Peio Sánchez, Lluís Serra, Teresa Solà, Sebastià Taltavull, Pere Tena, Nora Vela, Joan M. Vernet, Joan Viñas, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: *Impressions Intercomarcals*, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 124,80 €

Gibraltar i Portugal: 124,80 €

Resta d'Europa: 199,85 €

Amèrica i Àfrica: 237,86 €

Àsia i Oceania: 315,81 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Un nou llinard

Evitar aigües contaminades

És un toc d'atenció que ens acaba d'arribar del Sínode dels Bisbes i una invitació a quelcom molt important, actual i decisiu: discernir sobre els molts pous que s'ofereixen a la nostra set. No hi ha home o dona que en la seva vida, com la dona samaritana, no es trobi a prop del pou amb una gerra buida, amb l'esperança d'associar el desig més profund del cor, aquell que només pot donar sentit ple a l'existència.

Primer cadascú, personalment. La trobada amb Jesús és quelcom decisiu. Provem-ho! En el silenci de la pregària, en la lectura orant de la Paraula de Déu, en l'Eucaristia i els altres sagraments, en els signes dels temps i en els esdeveniments diaris, en la persona que hi veiem el seu rostre de Fill, el seu

rostre sofrent, el seu rostre de Ressuscitat; també en la natura, en la joia, en la bellesa, en l'amor, en el perdó, en l'abraçada de pau, en el desig de justícia, en la recerca de la veritat, en tota benaurança.

La nova evangelització, l'Evangeli que s'encarna en les cultures d'avui i en els seus nous escenaris ens demana conduir els homes i dones del nostre temps cap a Jesús, després de descobrir en el cor de cadascun d'ells l'acció i l'escalf de l'Esperit, i establir les medicacions oportunes per tal que les persones senzilles, i tal vegada afligides, puguin trobar-se amb Déu. Ho diem així de clar des de la nostra terra, també havent celebrat un concili.

Com la font enmig de la plaça del poble —deia el Papa bo—. Tothom s'hi pot acostar i pouar aigua

neta, encara que el pou aparegui brut i el seu entorn fangós. Netejem la mirada, fem-la sacramental, la que sap veure l'invisible, la que arriba al cor, allà on Déu i l'ésser humà es troben amb sinceritat, lliure de tota contaminació. La netedat de cor ens regala la visió de Déu, que és amor, i ens fa observar tot allò que Ell estima.

Pensem en les moltes oportunitats d'evangelització, les que cada dia se'ns presenten: una conversa, una trucada, compartir una lectura, una paraula d'ànim, un gest d'amistat, una visita, un comentari, una opinió, una informació, una invitació a pregar, una acció caritativa..., tot amarat amb el gust de l'Evangeli.

Sebastià Taltavull Anglada

Bisbe auxiliar de Barcelona

#Cnpj
2012

Joves enviats amb el tresor de la fe

Celebrat a València el Congrés Nacional de Pastoral Juvenil

Rosa María Jané Chueca

Fotos: AVAN

«També vosaltres sereu testimonis (Jn 15,27).» Aquest és el lema que va reunir a València, de l'1 al 4 de novembre, uns 2.300 joves en un congrés que tenia diferents objectius: actualitzar la pastoral juvenil al llenguatge i a la sensibilitat dels joves d'aquest segle; impulsar l'entusiasme missioner; promoure noves expressions evangelitzadores i afrontar una nova etapa des de les bases teològiques fortes en la perspectiva dels aniversaris del Concili Vaticà II i del Catecisme de l'Església catòlica.

El Congrés Nacional de Pastoral Juvenil, organitzat pel departament de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE), va congregar animadors, catequistes, formadors i monitors de pastoral juvenil. En aquesta trobada juvenil també hi va haver presència catalana. És el cas de Mariona Yun, de la diòcesi de Solsona, que va participar en aquest congrés «per aprendre, compartir experiències, idees i la manera d'arribar als joves. També el fet de compartir uns dies amb altres joves cristians alimenta la nostra fe». Per a Joan Sabé, de Sant Esteve de Palautordera, la raó que el va portar a València és que «fa uns quants anys que sento que Déu em demana que cada dia em doni més per transmetre la fe que Ell m'ha donat i que em fa feliç. Per això intento organitzar activitats per poder transmetre la fe als joves del meu petit entorn».

Durant quatre dies, els joves van compartir ponències, testimonis, tallers als quals es van presentar diferents experiències de moviments i noves comunitats, pregària, música, eucaristies i evangelització al carrer, amb la iniciativa *Una llum a la nit* o el musical *Alma*. Un moment destacat va ser una gran vetlla de pregària a la nit a la catedral de València. En aquesta vetlla centenars de joves es van oferir com a «missioners de la fe» per donar testimoni de Crist en els seus ambients. A ells, se'ls va imposar una creu missionera.

L'arquebisbe de València, Mons. Carlos Osoro, va ser l'encarregat d'impartir la primera conferència titulada *Per a tu la vida és Crist. El primer anunci*. L'arquebisbe va subratllar l'emergència de «la transmissió de la fe a les noves generacions perquè existeix la dificultat que planteja la cultura actual, que pretén posar Déu entre parèntesi o millor ocultar-lo, descoratjant opcions de compromís i definitives i proposant satisfaccions immediates».

Aquesta percepció de l'arquebisbe Osoro la comparteixen també els joves. Xavier Montané, de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat, present al congrés, ens comenta algunes de les dificultats que tenen els joves per donar testimoni de la seva fe: «La imatge que tenim de l'Església jeràrquica, la visió que mostren els mitjans de

comunicació sobre la religió, la visió general que té la societat sobre la religió i la seva comprensió com una cosa llunyana i estancada en el passat.» I afegeix: «Es pot caure a disfressar així el fet de creure en Déu que acaba sent un camí complicat poder parlar als joves.»

Una altra catalana participant al congrés i també de la diòcesi de Sant Feliu, Elisenda Almirall, ens diu que un dels reptes és «vèncer els prejudicis que té la nostra societat envers l'Església i els creients. Les imatges predissenyades construeixen un discurs d'atac i els joves hem d'afrontar interrogatoris constants de companys i amics quan descobreixen que som cristians. Potser nosaltres apropem una realitat que veuen allunyada i per això no podem descartar que darrere d'aquestes preguntes també s'amaga una curiositat i una inquietud davant d'un jove que, a pesar de les coses que es diuen en els mitjans de comunicació, viu amb alegria i felicitat la seva fe. Cal que aprofitem l'existència d'aquesta possibilitat i, per tant, cal que siguem testimonis sincers per poder mostrar clarament i sense vergonya la nostra realitat».

Davant d'aquesta realitat que coneix bé, l'arquebisbe va aprofitar la seva ponència per ressaltar que «anunciar Jesucrist és un imperatiu necessari per promoure un nou humanisme i donar veritables fonaments a la persona. (...) Lliurar de primera mà la notícia de Jesucrist als joves, fer el "primer anunci", és tasca de tots».

Després de la seva intervenció, van

«Cal que siguem testimonis sincers per poder mostrar clarament i sense vergonya la nostra realitat»

tenir lloc les «ressonàncies» amb diferents protagonistes, persones implicades en el primer anunci. Entre ells Xavier Morlans, professor de la Facultat de Teologia de Catalunya i consultor del Pontifici Consell per a la Nova Evangelització.

Emergència afectiva

El bisbe de Sant Sebastià i responsable del Departament de Joventut a la CEE, Mons. José Ignacio Munilla, va parlar als nois i les noies sobre *L'evangelització dels joves davant l'emergència afectiva*. Una de les primeres afirmacions que va fer és que «necessitem conèixer en profunditat Jesucrist, ja que només en Crist coneixerem en profunditat el jove».

Segons Mons. Munilla, «un dels motius principals pel qual ens costa tant que l'Evangeli ressoni en el cor dels joves és perquè nosaltres mateixos tenim encara un dèficit important per arribar al cor de Crist, i conèixer en Ell el seu disseny de misericòrdia envers tots nosaltres». Per al bisbe de Sant Sebastià, aquests moments que ens toquen viure ens ofereixen «una oportunitat única per recordar a tots els joves que Déu és amor, i que hem estat creats amb una vocació a la comunió d'amor, que necessitem descobrir per aconseguir la nostra plenitud».

Una cosa semblant ens comenta Joan Sabé sobre els joves cristians: «Tenen el repte de mostrar que seguir les passes de Jesús és l'únic camí que els condueix a la felicitat. Tenen el repte de mostrar l'esperança i la pau que els dona a la seva vida i l'han de fer vibrant i transmetent aquesta pau i felicitat a les persones que els envolten. No poden tenir por i han d'afrontar aquests reptes amb alegria i mostrant el canvi que la Bona Notícia ha produït en la seva vida. Han de ser conscients que aquestes dificultats deixen de ser reptes quan es deixa actuar l'Esperit Sant. La feina dels cristians és pregar i deixar que Déu actuï en ells.»

Mons. José Ignacio Munilla va presentar tres ferides profundes que pateix la societat i que dificulten conèixer el veritable rostre de Crist: narcisisme, pansexualisme i desconfiança. Al mateix temps, va explicar que Crist guareix aquestes ferides. El

bisbe va finalitzar la seva intervenció animant els joves a «descobrir la novetat eterna de l'Evangeli de Crist per aconseguir la nostra plenitud. I sabeu una cosa?... El cor no és de qui el trenca, sinó del qui l'arregla! És a dir, el cor del jove és del Cor de Crist».

Aquesta invitació la van fer seva els joves participants en el congrés a València. Per a Mariona Yun, «la nostra societat espera que els joves siguin testimonis vivents de la fe i que la sàpiguen transmetre als més joves i davant del món adult. La nostra societat és plural i secularitzada. Sembla que tot va en contra i et miren amb estranyesa, però al mateix temps és una societat tan mancada de valors on el cristianisme té molt per aportar. Crec que el principal repte és transmetre els valors d'un jove cristià en els àmbits on es desenvolupa la seva vida. Només hem de transmetre el missatge de Jesús».

Les ressonàncies d'aquesta ponència van comptar amb els testimonis de la mare Prado, del monestir de la Conversió, que va parlar sobre els moments forts en el seguiment de Crist, i de Gonzalo Pérez-Boccherini, delegat de Pastoral Juvenil de Getafe, sobre l'acompanyament personal.

Set de Déu

La darrera xerrada la va impartir el cardenal Stanislaw Rylko, president del Pontifici Consell per als Laics, sobre *La pastoral de joves davant l'emergència educativa moderna: el magisteri de Benet XVI*. El cardenal Rylko va posar en relleu que «el compromís de l'Església d'educar en la fe, en el seguiment i en el testimoni del Senyor Jesús és avui més que mai una contribució perquè la societat surti de la crisi educativa que l'afligeix».

La ponència del purpurat va recollir que l'evangelització de la joventut ha de ser una prioritat: «Els joves s'han de sentir acollits, compresos i estimats. Quan se senten respectats en la seva llibertat es deixen interpel·lar per la proposta cristiana. La llibertat ha de ser conjunada amb la necessitat de veritat que tenen els joves».

Recollint el magisteri de Benet XVI, el cardenal Rylko va constatar que «en la joventut hi ha un desig, una recerca també de Déu. (...) Hem de fer tot el possible per mantenir viva la flama d'aquesta recerca». Segons el purpurat, els joves «tenen dret a rebre l'anunci de Déu de manera explícita i directa, sense reduir-lo a un pretext per tractar qüestions que semblin més interessants a la mentalitat

contemporània. Tot i que no sempre són capaços d'articular-ho, els nostres joves tenen set de Déu».

En aquest sentit, Joan Sabé, des del seu compromís com a jove evangelitzador, està convençut que «els joves són els que poden aportar més en l'evangelització de la gent jove. El problema que hi veig és que la societat no confia en els joves. Crec que en el context de la nostra estimada Església tampoc es dona prou llibertat als joves per portar a terme propostes per a una nova evangelització. Malgrat que crec que és comprensible dubtar de les capacitats evangelitzadores dels joves, ja que sovint aquests tenen una manca de formació cristiana. Crec que hi ha poc estudi i treball de les Sagrades Escripures, i això dona peu a incoherències en el fer i pensar dels joves cristians, i arriben a portar vides allunyades de Déu».

De les ressonàncies que van seguir a la intervenció del cardenal Stanislaw Rylko destaca la del P. Carlos Sávio da Costa, coordinador nacional de la Setmana Missionera-JMJ Rio 2013.

El Congrés Nacional de Pastoral Juvenil de València va finalitzar amb una eucaristia d'enviament, presidida pel cardenal Rylko. Els representants de cada delegació de Joventut de les diòcesis espanyoles van rebre una petita gerra de fang, que Mons. Osoro va definir com «el tresor de la nostra

«Tot i que no sempre siguin capaços d'articular-ho, els nostres joves tenen set de Déu»

que Mons. Osoro la nostra societat, ens explica que «en aquests moments d'inestabilitat social, cultural i econòmica, calen persones convençudes que treballin juntes i amb fermesa amb objectius en comú. Afrontar sense por els reptes és bàsic perquè puguem ser motor d'un futur millor». També Xavier Montané ens assegura que «els joves tenim motivació, empena i ganes, elements que ens poden ajudar a ser un motor social autèntic. Els joves necessitem acompanyament que ens doni pas i veu. Prendre el jove com una cosa "perduda" no és una opció per ajudar-lo a créixer. La societat necessita testimonis joves, amb empena, espontaneïtat, que puguin ajudar i col·laborar a millorar el món».

Els joves ja són una altra vegada als llocs d'origen i reprenen la seva vida: universitat, parròquia, catequesi, moviments, esplai... aquests quatre dies han viscut moltes experiències i han compartit les seves inquietuds, reptes i anhels per ser veritables testimonis de la fe. Com diu Xavier Montané, «les oportunitats són més que les dificultats, transmetre Déu als nostres germans representa un repte autèntic en aquest entorn. Comunicar Déu en el fet i la paraula i viure'l amb naturalitat. Cal tenir paciència i el camí és llarg, però el fruit és gran».

fe» i amb la finalitat que «en el retorn cap a casa, a la vostra diòcesi i comunitats us recordi que el tresor de la fe el portem en gerres de fang, perquè es vegi que una força tan extraordinària és de Déu i no ve de nosaltres». Per al prelat, «el més urgent que necessitem els cristians d'avui és anar al que és essencial: recuperar l'adhesió absoluta a Déu i estimar el proïsme amb l'amor que Déu té per a cadascú».

Elisenda Almirall, valorant igual

«Avui és molt necessari que els joves cristians siguin apòstols»

Mons. Xavier Novell, bisbe de Solsona i membre del Departament de Joventut de la Conferència Episcopal Espanyola

Samuel Gutiérrez

El bisbe més jove d'Espanya no podia faltar al Congrés Nacional de Pastoral Juvenil que s'acaba de celebrar a València. I no només per l'edat, sinó perquè el jovent ha estat sempre una de les seves grans prioritats pastorals, primer com a prevere i ara com a bisbe. Mons. Xavier Novell aposta convençut per un canvi de model en la pastoral juvenil. «Una proposta que es queda en la presentació dels valors de l'evangeli —assegura— no és suficient per evangelitzar la generació dels joves d'avui.» Segons el bisbe de Solsona, cal un nou plantejament pastoral que propiciï l'encontre personal dels joves amb Crist. Perquè només enamorats de Jesús, els joves podran esdevenir bons apòstols per als seus coetanis.

Quina ha estat la seva experiència amb joves i com han enriquit el seu ministeri?

He treballat sempre amb joves des dels meus temps de catequista i també de cap escolta a la parròquia de Tàrraga i al Moviment de Joves Cristians d'Urgell, fins avui que faig de consiliari de la delegació de Joventut de la diòcesi. He peregrinat amb ells, els he acompanyat, confessat, alegrat amb els seus discerniments espirituals. Els joves m'han ajudat a viure el meu ministeri atent a la vida de cada persona i al seu camí de fe personal. M'han ajudat a portar a la meua pregària llurs vides, dificultats, alegries i lluites.

L'estiu del 2011, coincidint amb la JMJ de Madrid, publicava *Carta als joves*, un llibre molt testimonial en el qual s'adreça, amb un llenguatge proper i amatent, als joves que es troben en recerca. Quina és la clau per poder desvetllar en la joventut d'avui l'interès per la figura de Jesús?

Desvetllar interès per la figura de Jesús no és gaire difícil, ja que la grandesa de la seva personalitat i de la seva obra no deixa indiferent els qui busquen models o referents ètics. El que és difícil és desvetllar la fe en Ell i la tasca de la pastoral de Joventut és aquesta segona. La clau per provocar el procés de la fe en els joves comença per aprofundir nosaltres mateixos en la nostra relació personal amb el Senyor per tal d'arribar a testimoniar una vida d'unió amb Ell. L'interès dels joves per la nostra atractiva manera de pensar, actuar, sentir, somniar, propiciarà l'oportunitat d'anunciar-los significativament Crist com a Senyor i Salvador de les seves vides. Tot això, però, només és una petita col·laboració amb el veritable protagonista del procés de conversió d'un jove: l'Esperit Sant. Això es presenta amb molta gràcia en el vídeo que la productora Infinito+1 ha elaborat com a material previ del Congrés.

Es critica sovint els joves la seva indiferència i fredor, si no rebuig,

davant de la religió, i sobretot davant del cristianisme. Es correspon aquesta crítica amb la realitat?

És veritat que molts joves avui rebutgen el cristianisme, a voltes sense tenir-ne cap coneixement personal, sinó simplement adherint acríticament la visió negativa que els mitjans de comunicació i l'opinió de molts intel·lectuals divulguen constantment. Però també és veritat que els joves, com tota persona humana, continuen cercant un sentit a la vida i més com menys autèntica és la vida que menen. Remeto de nou al vídeo del Congrés on joves molt normals, que participen de l'opinió general de la societat sobre l'Església, cerquen quasi agònicament un sentit a la vida i admiren els seus amics cristians i, fins i tot, en algun cas, els capellans que coneixen.

El Congrés de València fa una invitació insistent perquè els joves siguin «testimonis». El mateix lema així ho afirma: «Vosaltres també donareu testimoni.» Com aconseguir que els joves siguin evangelitzadors dels mateixos joves?

Per ser evangelitzadors primer hem d'haver estat evangelitzats. Cal que el jove s'hagi trobat personalment amb Jesús, cal que hi mantingui una relació viva i personal a través de la pregària i de l'eucaristia. Cal que cerqui el seu perdó quan és infidel a la relació amb Ell. Quan això succeeix l'Esperit Sant impulsa el jove a parlar de Crist als seus companys. De la mateixa manera que un jove enamorat parla de la noia fantàstica que ha conegut, així mateix, un jove enamorat de Crist, parla d'Ell

«De la mateixa manera que un jove enamorat parla de la noia fantàstica que ha conegut, així mateix, un jove enamorat de Crist, parla d'Ell a tothom»

a tothom.

La nova evangelització, tan reclamada avui dia a Occident, passa necessàriament pels joves?

Els joves catòlics han d'evangelitzar els seus companys joves que no creuen. No és imprescindible, durant segles els infants i joves han estat evangelitzats pels seus pares i professors. Però, avui, que molts joves només podran conèixer Crist si un company de classe, universitat o feina els en parla, és molt necessari que els joves cristians siguin apòstols.

Què podem aportar com a especificitat?

L'especificitat de l'evangelització duta a terme pels joves és la frescor, l'ardor, la novetat en mètodes i llenguatges, que són precisament les característiques que ha de tenir tota nova evangelització segons el beat

Joan Pau II.

En la presentació a Solsona del nou Pla Pastoral, amb una gran capacitat d'autocrítica, vostè va afirmar que «no podem continuar com fins ara». Què hem fet malament?

La meua expressió no significa directament que hàgim fet malament les coses, sinó que els temps han canviat i que avui, els mètodes pastorals durant els darrers 50 anys no aconsegueixen els objectius evangelitzadors que cerquen.

Per què no hem estat capaços de transmetre als joves el tresor que és l'Evangeli?

Certament, tenim un problema pastoral amb el jove. La dificultat de la transmissió de la fe als joves té moltes causes. Només en cito quatre: el clima cultural agnòstic i materialista; la crisi de fe que afecta els pares dels joves d'avui; un model pastoral articulat sobre la presència d'uns consiliaris joves que ja no existeixen a causa de la crisi vocacional; uns projectes pastorals que pressuposen la fe i pretenen més aviat acompanyar-la que suscitar-la.

Moltes de les causes de la crisi de la pastoral juvenil estan fora del nostre abast. D'altres, però, sí que podem afrontar-les. Hem de canviar el model perquè una proposta que es queda en la presentació dels valors de l'evangeli no és suficient per evangelitzar la generació dels joves d'avui. Cal un plantejament pastoral que propiciï l'encontre amb Crist, la iniciació a la relació amb Ell en comunitat, transformació moral segons l'Evangeli i arribi fins al plantejament vocacional.

Tot i el secularitzat panorama actual, hi ha motius per a l'esperança?

És clar que hi ha motius per a l'esperança. Crist és la nostra esperança i el cor del jove està inquiet fins que no l'arriba a trobar. Però, a més, la ignorància religiosa actual, la manca de sentit per a la vida de la proposta filosòfica i cultural de la nostra societat, fins i tot la crisi de valors i econòmica, provoquen una recerca més intensa dels joves d'una alternativa per a la seva vida.

Quins són, per a vostè, els brots verds que deixen entreveure l'arribada d'una nova primavera a l'Església?

Els brots verds són la Jornada Mundial de la Joventut que junts vam viure l'estiu passat. És també aquest Congrés que malgrat una certa precipitació en la convocatòria ha aplegat més de 1.500 joves agents de pastoral, a més dels adults que també estan treballant en aquest camp. És sobretot, el nombre cada cop més gran de joves catòlics que senten la crida a evangelitzar els seus companys i els nous mètodes que s'estan posant en pràctica per fer-ho. Només cito l'experiència de joves de Barcelona, Vic i Solsona a través de l'instrument *Una llum en la nit* que es va presentar al Congrés i que es va poder experimentar pels carrers el dissabte a la nit a València.

Pelegrinatges

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Terra Santa

✓ Del 29 de novembre al 6 de desembre 2012

✓ Del 20 al 27 de maig

✓ Del 14 al 21 d'agost

- Seguirem les petjades i els viatges de JESÚS; contemplarem el llac de Tiberíades, la terra i els paisatges de la Galilea on ell va viure la Jerusalem de la Passió i molt més.
- Escoltarem les seves paraules en la realitat geogràfica i en el context humà on van ser dites.
- En el nostre interior, podrem captar el ressò de la seva veu... Sentir el que va dir i com ho va dir.

AMB EL SUPORT DEL
PREVERE QUE ENS
ACOMPANYARÀ DES DE
BARCELONA HO
ACTUALITZAREM,
ENS HI IMPLICAREM,
HO CELEBRAREM

Del 28 de febrer al 7 de març

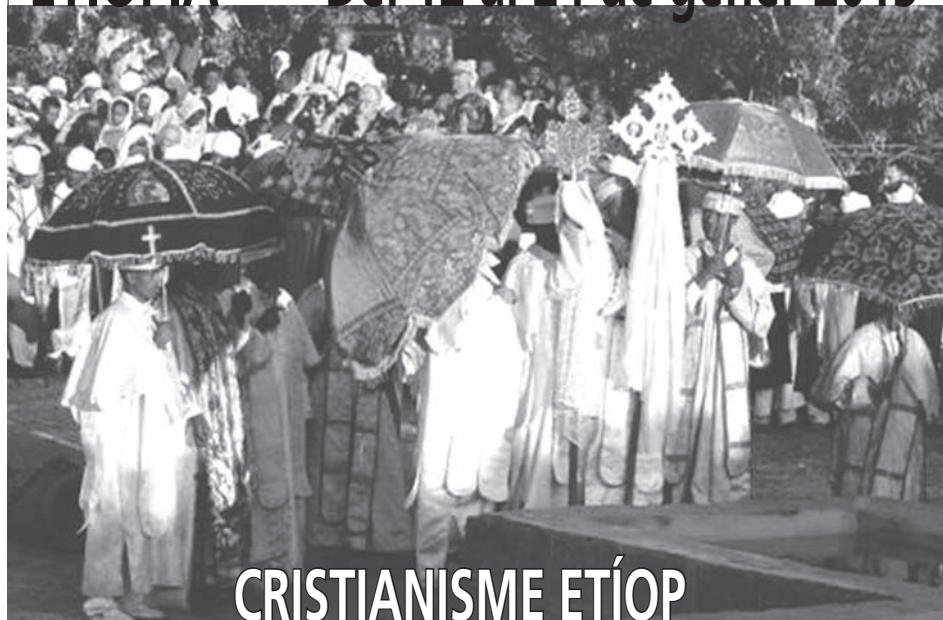

JORDÀNIA forma part del que en un sentit ampli anomenem la Terra Santa, allà on episodis de l'Antic i del Nou Testament es fan ressò en uns llocs geogràfics ben localitzats: el mont Nebo on Moisès va contemplar la Terra Promesa abans de morir o el lloc on segons la tradició Joan Baptista va batejar Jesús. Altres jaciments arqueològics com Jerash, Pella, Um Qais, ens faran entendre com era tota la regió a l'època de Jesús. Encara més, Jordània ens ofereix el tresor de les terres de la civilització nabatea amb la seva joia més preuada com és Petra, allà farem un recorregut complet per una de les Meravelles del Món, i des d'allà ens dirigirem cap a les seves reserves naturals gaudint dels banys a la mar Morta i del nostre recorregut en jeeps per Wadi Rum.

Expedicions culturals

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

ETIÒPIA Del 12 al 24 de gener 2013

CRISTIANISME ETÍOP

Celebració de l'Epifania-TIMKAT- a la Jerusalem africana-LALIBELA

LÍBAN / La vall cristiana d'orient
Del 2 al 7 d'abril 2013

EL LÍBAN, part de Terra Santa, és un dels llocs que el Sant Pare Benet XVI ha visitat fa poc transmetent amb la seva visita un missatge de pau i de reconciliació al Pròxim Orient. Nosaltres proposem aquest viatge fent difusió del mateix missatge per descobrir i aprofundir en les comunitats cristianes del Líban, els santuaris de devoció com els que hi ha a Harissa, Zahle, recórrer la història i l'arqueologia mil·lenària del territori visitant llocs com Baalbek i Sidon, així com disfrutar de les tradicions actuals en el cosmopolita Beirut i gaudint dels paisatges naturals en els mítics cedres del Líban a Baroukh o a les grutes de Jeitah.

La nova evangelització la duen a terme també els emigrants

Publicat el missatge per a la Jornada Mundial de l'Emigrant i Refugiat

Mercedes De La Torre
Ciutat del Vaticà

En acabar la recent assemblea del Sínode dels Bisbes sobre la Nova Evangelització, el paper dels laics i, especialment, dels emigrants com a «nous evangelitzadors» es mostra amb gran rellevància.

El president de la Conferència Episcopal d'Amèrica Llatina i el Carib (CELAM), l'arquebisbe mexicà Carlos Aguiar Retes, ha ressaltat que el 50% dels catòlics als Estats Units són hispans, per la qual cosa ha destacat el rol dels emigrants també com a «nous evangelitzadors».

Per la seva banda, l'arquebisbe de Los Angeles, José Horacio Gómez, ha apuntat que «els bisbes dels Estats Units en són molt conscients i pràcticament cadascuna de les diòcesis dels EUA tenen programes especials» perquè ha subratllat que «hi ha una obertura a la participació dels hispans a les parròquies i en cadascun dels programes de les diòcesis». En aquest sentit, l'arquebisbe de Los Angeles, ha destacat que «és una realitat que l'Església dels Estats Units es troba atenta i fa tot el possible per atendre els hispans que són als EUA», però ha indicat que «no només hi ha hispans, hi ha altres cultures». A l'arxidiòcesi de Los Angeles ha destacat: «Tenim missa en 42 llengües, realment l'Església dels EUA és una Església catòlica universal. Els hispans, els vietnamites, el coreans són emigrants als EUA, s'integren en les parròquies i vénen a formar una sola família, la família de Déu i la família parroquial.»

Així mateix, l'arquebisbe Gómez ha destacat que «les poblacions llatines a Europa tenen un paper molt important en la nova evangelització perquè la fe i la cultura estan unides», i ha ressaltat que «en la cultura hispana i en la mesura que coneixem millor la nostra fe sabem qui som, sabem que és un Déu personal que ens estima, que ens coneix, que té cura de nosaltres, que tenim la intercessió de la nostra Mare Maria Santíssima de Guadalupe». Per la qual cosa és possible «actuar en una societat secularitzada, a la qual pràcticament no li interessa gens Déu», però que «pel fet de tenir coneixement de qui som i com en som d'importants, per a Déu podem tornar a recristianitzar aquesta societat en què vivim».

Finalment, l'arquebisbe de Los Angeles ha confiat que una de les preocupacions que tenen als EUA és el fet que «les lleis migratòries separen les famílies. Estem demanant tant a l'administració del president com al Congrés dels Estats Units que duguin a terme una reforma migratòria el més aviat possible; és urgent, fa molts anys que treballem en aquest tema i esperem que aviat es faci realitat».

«Fe i esperança formen un binomi indestruïble en el cor de moltíssims emigrants»

El 29 d'octubre passat es va publicar el missatge amb motiu de la Jornada Mundial de l'Emigrant i Refugiat, que se celebrarà el diumenge 13 de gener de 2013 amb el tema *Migracions: peregrinatge de fe i esperança*.

El Papa escriu als «estimats germans emigrants» perquè aquesta pròxima Jornada Mundial «ajudi a renovar la confiança i l'esperança en el Senyor que és sempre al nostre costat», per la qual cosa els ha convidat a «no perdre l'oportunitat de trobar-lo i reconèixer el seu rostre en els gestos de bondat» que reben en la seva peregrinació migratòria.

Així, el Pontífex destaca: «Alegreu-vos perquè el Senyor és a prop vostre i amb Ell podreu superar obstacles i dificultats, aprofitant els testimonis d'obertura i acollida que molts ofereixen.»

De fet, agrega, «la vida és com un viatge pel mar de la història, sovint obscur i borrascós, un viatge en el qual escodrim els astres que ens indiquen la ruta. Els veritables estels de la nostra vida són les persones que han sabut viure rectament. Elles són llum d'esperança».

En aquest sentit, Benet XVI remarca que «Jesucrist és certament la llum per antonomàsia, el sol que brilla sobre totes les tenebres de la història. Però per arribar-hi necessitem també llums properes, persones que desprenen llum reflectint la llum de Crist, i ens

ofereixen orientació per a la nostra travessia».

En acabar el seu missatge, el Papa encomana els emigrants i refugiats «a la Benaurada Verge Maria, signe de segura esperança i de consolació, "estel del camí" que, amb la seva presència maternal, és a prop nostre cada moment de la vida» i els imparteix «amb afecte la benedicció apostòlica».

D'altra banda, Benet XVI va assenyalar que «cada Estat té dret a regular els fluxos migratoris i adoptar mesures polítiques dictades per les exigències generals del bé comú però sempre garantint el respecte a la dignitat de tota persona humana».

En el text, el Papa ressalta que el viatge de molts immigrants es troba animat «per la profunda confiança que Déu no abandona les seves criatures» i aquest consol, afegeix, «fa que siguin més suportables les ferides del desarrelament i la separació, potser amb l'esperança amagada d'una futura tornada a la terra d'origen».

Fe i esperança

A més, apunta que fe i esperança formen «un binomi indestruïble en el cor de moltíssims emigrants», atès que hi «habita l'anhel d'una vida millor, a la qual cosa s'uneix moltes vegades el desig de voler deixar enrere la desesperació d'un futur impossible de construir».

D'altra banda, el Pontífex ressalta que «l'Església no deixa de posar de manifest els aspectes positius, les bones possibilitats i els recursos que comporten les migracions» i realitza accions d'acollida que afavoreixen i acompanyen «una inserció integral» dels emigrats, sol·licitants d'asil i refugiats en el nou context sociocultural, sense oblidar la dimensió religiosa.

En aquesta línia, recorda que l'Església «és cridada a prestar atenció especial i tenir cura d'aquesta dimensió» i destaca que, en el cas dels immigrants

cristians, «la cura de la dimensió religiosa inclou també el diàleg ecumènic i l'atenció de les noves comunitats». En el cas dels catòlics, «la creació de noves estructures pastorals i la valoració dels diversos ritus».

A més, el Papa precisa que l'Església i les diverses realitats que s'hi inspiren han d'«evitar el risc del mer assistencialisme, per afavorir la integració autèntica, en una societat on tots i cadascun siguin membres actius i responsables del benestar de l'altre, assegurant amb generositat aportacions originals, amb ple dret de ciutadania i de participació en els mateixos drets i deures».

El Pontífex recorda que la constitució pastoral *Gaudium et spes* indica que «l'Església avança juntament amb tota la humanitat», per la qual cosa «els goigs i les esperances, les tristeses i les angoixes dels homes en aquests temps, sobretot dels pobres i dels qui pateixen, són a la vegada goigs i esperances, tristeses i angoixes dels deixebles del Crist».

A més, dedica la Jornada Mundial de l'Emigrant i del Refugiat 2013 a les celebracions del 50è aniversari de l'obertura del Concili Ecumènic Vaticà II, dels 60 anys de la promulgació de la constitució apostòlica *Exsul familia*, i de l'Any de la Fe per «acollir amb entusiasme el desafiament de la nova evangelització».

✠* **RàdioEstel**
DE
MATINADA

Nits de dissabte a diumenge de 00.00 h a 1 h

Redifusió del programa les nits de diumenge a dilluns d'1 a 2 h.

Per a tots aquells que no podeu dormir, us fem companyia

amb
ESTHER NOSÀS

NOSAR
COMUNICACIÓ
Tel. 606 974 623

www.dematinada.es

També ens trobareu al Twitter

Alemanya

L'arquebisbe Rino Fisichella en va presidir la coronació a Alemanya

La Mare de Déu Pelegrina de Schoenstatt, reina de la nova evangelització d'Europa

Patrícia Navas
 Schoenstatt
Publicat a Aleteia.org

La vall de Schoenstatt, propera a la ciutat alemanya de Colònia, bressol i centre internacional del moviment eclesial que porta el mateix nom, va acollir el mes de setembre passat un pelegrinatge europeu multitudinari que va culminar, el dia 8, amb la coronació de la Mare de Déu Pelegrina com a Reina de la nova evangelització d'Europa. L'acte, que va comptar amb la presència destacada del president del Consell Pontifici per a la Nova Evangelització, Mons. Rino Fisichella, va congregar al centre internacional del Moviment de Schoenstatt més de tres mil persones de 17 països d'Europa.

En nom de milers de persones d'arreu del món que reben a casa seva la Mare de Déu Pelegrina de Schoenstatt i li confien la nova evangelització d'Europa, el prelat va col·locar la corona sobre una imatge de Maria que ha peregrinat per Europa durant els últims dos anys, rèplica de la primera Mare de Déu Pelegrina amb què s'inicià aquest apostolat al Brasil. Amb aquesta corona, l'arquebisbe responsable de la nova evangelització va expressar a la Mare de Déu la gratitud, confiança i compromís missioner, i li va demanar ajuda per renovar i enfortir les arrels cristianes d'Europa.

En l'homília, Mons. Fisichella es va referir a la Mare de Déu com un exemple per a cada persona avui i també com un desafiament. «Som capaços de creure en la paraula de Déu com Ella ho va fer?», va preguntar. Va convidar a confiar i a donar testimoni i va recordar que Ella va creure i va donar a llum el Redemptor, que va viure i va morir per nosaltres.

La coronació, transmesa en directe a través de schoenstatt.tv, ha estat precedida per una llarga i intensa preparació espiritual, amb la qual milers de persones de diferents països del món han ofert les seves pregàries, esforços i altres regals espirituals per la seva fecunditat. L'acte es va enmarcar en un pelegrinatge a Schoenstatt d'unes mil persones vingudes per a l'ocasió dels 18 països d'Europa on es troba la Campanya de la Mare de Déu Pelegrina, que es desenvolupa a través de

la visita de petits santuaris pelegrins a milers de llars, escoles, convents, seminaris, presons, etc., amb la confiança expressada en el lema «Ella és la gran missionera, Ella farà miracles!»

Els pelegrins van compartir diverses celebracions, entre elles una vetlla de pregària al costat del santuari on aquest moviment va néixer el 1914 i del qual hi ha unes 200 rèpliques escampades arreu del món.

El diumenge els pelegrins van celebrar una missa d'enviament a la mateixa església de pelegrins davant la Mare de Déu Pelegrina ja coronada. El pare Ludovico Tedeschi, que va presidir la celebració, va convidar els presents a reconèixer-se com a part activa d'Europa i a Maria com el cor i la reina de Europa. I els va demanar redescobrir la importància de reconquerir amb valentia el cor per al continent europeu, afirmant que «Jesús i Maria són el cor de l'Església i hem de trobar la unitat en la diversitat».

Durant la seva estada a Schoenstatt, els pelegrins europeus també van demanar la benedicció del fundador del moviment, el pare Josep Kentenich, per tirar endavant l'apostolat de la Mare de Déu Pelegrina començat el 1950 pel diaca João Luiz Pozzobón, actualment en procés de beatificació.

La Campanya de la Mare de Déu Pelegrina permet avui a Nostra Senyora de Schoenstatt arribar fins a centenars de milers de persones i ajudar-les a viure la fe en la vida quotidiana: enfortint el matrimoni i la família, la dignitat humana en totes les seves fases, la solidaritat davant dels reptes socials i el creixement de la comunitat religiosa en cada lloc i entre les nacions. Segons l'experiència expressada per nombroses persones, la Mare de Déu Pelegrina—discretament, amb bondat i sensibilitat maternal i amb el poder de transformació d'una Reina—arriba a les persones i les obre a Crist i a la trobada amb Déu.

«Jesús i Maria són el cor de l'Església i hem de trobar la unitat en la diversitat»

Subscriu un missioner

Regala una subscripció de CatalunyaCristiana perquè també els missioners rebin notícies de casa (podeu mantenir-hi correspondència).

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

Marqueu la vostra preferència (preu d'una subscripció missionera)

☐ **Amèrica i Àfrica: 237,86 €**
☐ **Missioner**
☐ Edició en català

☐ **Àsia i Oceania: 315,81 €**
☐ **Missionera**
☐ Edició en castellà

☐ Adjunto xec nominatiu
 ☐ Domiciliació bancària

Senyors, els prego que carreguin al meu compte el rebut que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva donació Subscripció Missionera.

Titular

Entitat

Oficina

DC

Compte

Data (dd/mm/aa)

Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:

CatalunyaCristiana

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

Síria

Els bisbes catòlics insten a la reconciliació

Condemnen l'assassinat d'un capellà grecoortodox

Fides

Damasc

Els bisbes catòlics de Damasc han expressat el seu condol pel brutal assassinat del capellà grecoortodox Fady Haddad, i han deplorat «la conspiració estrangera que està sembrant el mal i la destrucció al país». Els prelats han llençat una forta crida a la reconciliació. Així es llegeix en una nota del Consell dels Bisbes Catòlics de Damasc.

El pare Fady, rector de l'església de Sant Elies a Qatana (als afores de la capital síria), va ser segrestat el 18 d'octubre mentre estava negociant l'alliberament d'un dels seus feligresos i va caure a mans d'un grup d'homes armats no identificats. El capellà grecoortodox va ser trobat mort sis dies després. El Consell de Bisbes Catòlics ha expressat el seu condol al patriarca Ignasi IV i a tots els germans de l'Església grecoortodoxa, pregant al Senyor «perquè aculli al seu regne el capellà-màrtir juntament amb tots els màrtirs de Síria». Davant de l'assassinat del capellà, els bisbes catòlics han mostrat el seu pesar per tots els «atacs contra ciutadans innocents, contra llocs de culte musulmans i cristians i contra homes de religió que treballen en el ministeri humanitari i espiritual» i que s'estan multiplicant últimament.

Repetint que la violència i la divisió

«no formen part de la naturalesa del poble sirí i de les seves tradicions pacífiques», els líders catòlics de Damasc renoven la seva «crida a la reconciliació» i a «aturar la violència, la proliferació d'armes i l'efusió de sang». Han demanat a totes les parts enfrontades que es comprometin a dialogar «per trobar una solució que garanteixi la pau, la llibertat, la justícia i la igualtat

«La violència i la divisió no formen part de la naturalesa del poble sirí i de les seves tradicions pacífiques»

de tots els ciutadans».

L'última part de la crida està adreçada als «germans musulmans»: «Les vostres joies són les nostres, i les vostres penes són les nostres. Hem viscut com germans i continuarem vivint com germans.»

El pare Fady Haddad és el segon capellà assassinat a Síria des que va començar el conflicte. Al gener, el capellà Basilios Nassar va ser assassinat a Hama mentre intentava rescatar un ferit. Com en el cas del P. Haddad, també aleshores, els comitès de coordinació de l'aixecament sirí han posat en dubte la versió oficial proposada pel Govern, que acusava de l'assassinat un grup de «terroristes armats».

D'altra banda, un cotxe bomba va explotar davant l'església siroortodoxa de la ciutat de Deir Ezzor a l'est de Síria i la va fer malbé seriosament. Al setembre passat, la mateixa església dedicada a la Mare de Déu va ser profanada i saquejada per bandes armades. Fa un mes, alguns grups cristians, a les files de l'oposició, van escriure una carta oberta demanant als líders militars del Consell Revolucionari el respecte dels llocs de culte, cristians i musulmans, símbol de la civilització siriana. Segons aquests joves, els actes profanadors estan «contra els valors de la revolució». L'Exèrcit va respondre dient que garantiria la protecció dels llocs sagrats.

Opinió

Algunes dificultats del Gènesi

Teresa Solà
Doctora en Teologia
bíblica

Seria difícil trobar en tot l'Antic Testament altres passatges amb què l'home d'avui, malgrat la seva ignorància i indiferència religioses, estigui tan familiaritzat com són els primers capítols del llibre del Gènesi. En aquests textos es parla de la creació del món i de l'home, del pecat dels orígens, de l'expulsió del Paradís, del fratricidi de Caín, del diluvi i, finalment, de la Torre de Babel. Però seria un error creure que en una societat cada vegada més secularitzada textos com els de Gn 2-3, per exemple, no tenen res a oferir per entendre el món de l'home. És un fet que, malgrat aquesta secularització creixent, molts filòsofs, sociòlegs i polítics comparteixen com a creients o agnòstics que el fenomen religiós és essencial per entendre la realitat. Cada dia hi ha més consciència que es necessita una reflexió sobre l'aportació de diferents ciències a la comprensió del fenomen religiós per

comprendre millor l'home.

Són conegudes les tensions que s'originen en comparar aquests relats dels primers capítols del llibre del Gènesi amb els descobriments de les ciències. Durant molt de temps els exegetes s'esforçaren per fer concordar les expressions d'aquests capítols amb els resultats de les noves descobertes científiques en el camp de la geologia, de l'antropologia, de la psicologia, de la zoologia, etc. Però aquest concordisme es convertí en un miratge i en un parany. Avui, la ciència exegetica sap que la intenció d'aquests textos no coincideix amb els objectius de les ciències naturals.

«L'interès del relat bíblic del Gènesi rau en una altra cosa: vol exposar l'actuació de Déu davant per davant del món i, sobre tot, davant de l'home»

Ningú basant-se en aquests textos no pot sostenir avui que el món hagi estat creat en sis dies o que en temps passats hagués existit una situació paradisiaca en què les feres només mengessin fenc i que la mort no fos una llei universal. Però la Bíblia, aquests relats del llibre del Gènesi, parla amb el llenguatge i les imatges del seu temps. La seva representació és la de l'ambient oriental.

El relat bíblic d'aquests capítols del llibre del Gènesi no se sent particularment compromès amb cap de les diferents concepcions del seu temps sobre el món i sobre l'home. L'interès del relat bíblic del Gènesi rau en una altra cosa: vol exposar l'actuació de Déu davant per davant del món i, sobretot, davant per davant de l'home. La intenció de les afirmacions del llibre del Gènesi se situa més enllà de les veritats físiques. Quan es volen analitzar des d'una perspectiva històrico-religiosa els relats bíblics sobre l'origen del món i de l'home, sobre la condició de l'home en el paradís, i comparar-los amb textos anàlegs de les cultures orientals sorgeix la dificultat que aquestes cultures presenten la

creació del món i de l'home en termes marcadament mítics.

El mite d'aquestes cultures referent als temps originals és una espècie de prototipus del present. Actua dins del temps i cerca una vegada i una altra allò mateix que s'esdevingué al principi. En aquesta concepció de les cultures extrabíbliques s'uneixen el passat, el present i el futur en un cercle eternament repetit. Diferentment d'aquest «cercle del mite» en els textos que ens interessen del llibre del Gènesi hi ha la línia de la història. En aquesta visió existeix un autèntic principi i es tendeix vers un fi, vers una meta, vers un esdeveniment últim i definitiu. Mentre que en els mites orientals domina el politeisme, en la Bíblia apareix un sol i únic Déu que actua en la història. El clar monoteisme i l'accentuada historicitat separen abismalment la Bíblia dels mites de les cultures del temps. A l'Antic Testament els esdeveniments no s'eternitzen com en els mites, sinó que desemboquen en la història. Aquest és el tipus d'història de la salvació que apareix en els difícils capítols sobre Adam i Eva de Gn 2-3.

Punt de vista / ESPECIAL ELECCIONS

Enric Puig i Jofra

Secretari general de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya

Els reptes educatius i les eleccions del 25 de novembre

Tothom coincideix a assenyalar que les properes eleccions catalanes seran especials. El bloqueig de l'autonomia catalana, plasmat en la sentència de l'Estatut i el manifest mal finançament d'aquesta autonomia —agreujat per la crisi i pel repartiment dels esforços que fa el govern central—, situen totes les forces polítiques en la necessitat d'aportar alternatives a aquesta situació d'estancament —si no de davallada— que està afectant, entre d'altres i d'una manera punyent, el sector de l'ensenyament.

Tot això porta a l'excepcionalitat en aquestes eleccions. A més, la situació de greu crisi econòmica condiciona radicalment el dia a dia de l'Administració educativa catalana, tot limitant enormement la possibilitat de fer polítiques noves o de dotar suficientment les actuals. Així, doncs, no cal esperar grans debats sobre propostes concretes en l'àmbit de l'ensenyament, però el sector no és aliè a les grans qüestions que com a país tenim plantejades. Necessitem més estabilitat i no entrar en una enèsima reforma com la que el govern de l'Estat promou. Necessitem, per exemple, defugir els falsos debats sobre la llengua a l'escola, moguts sempre per interessos aliens a l'educació. L'ensenyament necessita també més recursos i, en el marc d'un model de finançament més just, hauria d'assolir-los.

Juntament amb aquests grans eixos, i mentre la possibilitat de majors recursos no sigui efectiva, caldrà afinar més encara les prioritats i la distribució dels mitjans disponibles. En la situació d'excepcionalitat econòmica que vivim —el mateix president de la Generalitat s'hi ha referit com a *economia de guerra*—, la distribució uniforme dels recursos no pot ser l'únic model. Des de l'escola concertada, veiem com hi ha centres amb prou demanda de places que difícilment poden subsistir per qüestions financeres (insuficiència econòmica del concert educatiu, retards en els pagaments de l'Administració, menor utilització del servei de menjador i de les extraescolars...). Potser és el moment d'acotar la gratuïtat de l'educació a les possibilitats reals dels recursos públics i oferir alternatives allà on aquesta «gratuïtat»

no arribi amb suficiència, amb una política de beques efectiva i d'autorització de pagament parcial per part de les famílies.

Si cal trencar amb certs criteris d'universalitat dels serveis públics, ara és el moment de fer-ho, precisament per fer arribar els recursos públics a aquells sectors de la població que realment els necessiten. El govern que sorgeixi d'aquestes eleccions també haurà d'afrontar aquests dilemes.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona

Tres paràboles sobre la pregària

La pregària és un element essencial en la vida cristiana. Ha de ser, en l'Any de la Fe, una experiència important. És el motor del nostre testimoni. La pregària situa el cristià en allò que és fonamental en la seva existència. Necessitem una vertadera conversió a la pregària.

El Catecisme de l'Església catòlica dedica la seva darrera part a la pregària. El recomana com a lectura espiritual. Sens dubte, serà un bon ajut. He de dir que aquesta part està molt ben escrita. Una mostra clara de la importància de l'oració. La pregària —el tracte d'amor amb Déu— és necessària en tots els fidels.

El Catecisme, en el número 2.611, defineix la radicalitat de la pregària. Element que suposa la conversió del cor i que la manté. Pregària és un do de Déu. Un do que

fa als que pregunten. Una vegada i altra hem de retornar a la pregària. Fins i tot, quan no en tenim ganes. La fe ens porta a la pregària i manté el nostre contacte d'intimitat amb el nostre Creador i Redemptor. «La pregària de fe no consisteix només a dir "Senyor, Senyor", sinó a portar el cor a complir la voluntat del Pare. Jesús crida els seus deixebles a incorporar a la pregària aquest afany de cooperar en el disseny diví.»

Hi ha tres paràboles, a l'evangelí de sant Lluc, sobre la pregària: 1) «L'amic importú» que no té pa per donar a un altre que, inesperadament, té la visita d'un amic quan la nit és ja molt entrada. Aquí s'indica com la pregària ha de ser insistent: «Truqueu, i us obriran.» Qui prega amb insistència rebrà el que demana i, sobretot, l'Esperit Sant que conté tots els dons. 2) L'altra paràbola és la de «la viuda inoportuna». Cal pregar, sense defallir, amb la paciència de la fe. La tercera o darrera paràbola és la «del fariseu i el publicà». Es refereix a la humilitat del cor que prega. I que prega d'aquesta manera: «Déu meu, tingueu pietat de mi, que sóc un pecador.»

L'Església, conclou el Catecisme, no para d'apropiar-se aquesta pregària: *Kyrie eleison* («Senyor, tingueu pietat»).

A propòsit de...

P-J Ynaraja Capellà del Montanyà
(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

La magrana

En sorprèn la inclusió a la llista dels dons que s'anuncien a Israel. De forma esfèrica, a dalt li sobresurt una diadema, restes del calze floral. Si la veiem a l'arbre, el seu aspecte sorprèn. La pell sembla un cordovà fi i, si l'obrim, el color vermell de dins és preciós. És un arbre que viu molt bé a la conca mediterrània. Els exemplars salvatges, de talla petita, llueixen una corona graciosa, atractiva com un somriure infantil. Els dissenyadors de les vestidures sacerdotals es devien fixar en totes aquestes qualitats perquè, de factura metàl·lica, les van incloure a les vores. Van ser el coronament de les dues columnes que s'aixecaven davant del Temple de Salomó i encara avui, els exemplars de la Torà litúrgics, coronen els dos eixos en els quals s'enrotlla el text amb magranes daurades.

La seva escorça fina però resistent recull a l'interior un munt de llavors que submergides en un suc dolç constitueixen una beguda apetitosa capaç de conservar-se molt de temps. Els camells les transporten a grans distàncies, i sadollen la set dels viatgers. A Terra Santa és fàcil trobar-ne suc envasat. Recordo, quan l'assaboreixo, que és la beguda que l'estimada del Càntic dels Càntics diu que oferirà al seu estimat (8,2). Mirant el suplement dominical d'un rotatiu important, observava la llançor dels rostres femenins, tant dels anuncis de perfums, com dels dedicats a la moda. Lamento la violència de gènere, però, en grau menor, també deploro aquesta actitud que insinua una personalitat que reclama socors masculins orgullosos. El Càntic diu de l'estimada que les seves galtes són com dues meitats de magrana. L'expressió, d'acord amb la bellesa del poema, és oposada a les imatges de les nostres revistes il·lustrades. El somriure, entre tímid i atrevit, d'una jove, és una de les visions millors que es pot tenir. Però, no tan sols és bella, és capaç d'eleva el decaïment i la depressió. Déu, quan promet blat i ordi, demostra generositat. Anunciant la magrana ostenta la seva elegància espiritual. Un Déu filantrop és alleujament en les penes. Ens encanta saber que també és gentil. Un text d'Isaïes diu que l'alegria que experimenta l'espòs amb la seva esposa la troba el Senyor amb el seu poble (62,5). La fruita del paradís, pensen a l'Orient, era una figa. És lògic si pensem que les fulles de figuera van tapar la nuesa humana. A Armènia, on creixen les magranes més formoses, diuen que va ser aquesta fruita; a mi em sembla que això és més encertat que la nostra poma vulgar. La magrana pertany a l'aristocràcia vegetal.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

La vida religiosa davant la situació política

Quin és el paper de la vida consagrada, concretament de la vida religiosa, davant la situació política actual de la relació entre Catalunya i Espanya? Té una posició pròpia davant del dret a decidir? Què pensa sobre la independència i la creació d'un nou estat? Quan parlo de vida religiosa em refereixo a congregacions i instituts masculins i femenins, els membres dels quals professen vots, viuen en comunitat i es comprometen en la missió apostòlica d'anunciar l'evangeli en el camp de l'educació, de la sanitat, de l'exclusió social, etc.

La vida religiosa es caracteritza per la seva dimensió profètica. Amb llums i ombres, està cridada a anticipar els valors futurs del Regne, entre els quals hi ha la fraternitat que supera les diferències de races, procedències, llengües, economies... Tasca gens fàcil. Cada religiosa, cada religiós, pot tenir les seves opinions personals sobre el dret a decidir i sobre la independència.

«L'ésser humà no pot renunciar a la veritat, a l'amor i a la llibertat sense abdicar d'ell mateix»

El respecte a la persona és clau. En això no hi ha cap problema. En canvi, com a conjunt, la vida religiosa es troba davant d'un dilema: o es converteix en corretja de transmissió de les tensions socials (nacionalisme espanyol-nacionalisme català, esquerra-dreta, capitalisme-socialisme...) o proposa un espai nou de fraternitat on sigui possible el diàleg que busca la confluència, l'enteniment

que supera la crispació, la veritat que no se sotmet a interessos bastards, la llibertat que no s'imposa a la força, la convivència en pluralitat, l'amor per sobre dels desencontres. Els membres d'una comunitat religiosa poden defensar postures molt diferents, però si no són capaços d'anar més enllà, cap a un nou espai profètic, la seva vida perdrà sentit i es convertirà en corretja de transmissió, una més. Cal posar de manifest que l'ésser humà com a tal transcendeix, a la vegada que l'encarna, el fet de ser català o espanyol i no pot renunciar a la veritat, a l'amor i a la llibertat sense abdicar d'ell mateix. El nacionalisme correspon a un rang inferior, però molt important, perquè conté elements que configuren la persona i la societat. La fórmula política d'estructurar-se com a estat és l'últim dels tres nivells exposats. Matèria delicada, però més opinable i canviant, com ho demostren els successius mapes de geografia política en aquest darrer segle, en el qual s'han multiplicat els estats. La vida religiosa es preocupa per cada persona, especialment per les més necessitades i per les que pateixen més, i a la vegada s'esforça per afavorir dins de les seves comunitats i en la mateixa societat la creació d'un espai profètic de diàleg, respecte i llibertat.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

Preguntes sense resposta

Una de les meves tasques preferides és el reforç escolar a nois i noies de l'ESO en situació de risc. Tractats d'un en un, i, personalment, són molt diferents que en grup. Sense cap esforç i d'una manera espontània afloren de tant en tant alguns dels seus dubtes, de les seves preocupacions i, fins i tot, es prodiguen les confidències.

Fa uns dies feia una lectura comprensiva amb un noi de dotze anys de primer d'ESO. De cop i volta, va aixecar el cap del llibre que llegíem, i mirant-me de fit a fit em diu: «Una pregunta: per què en el món n'hi ha alguns que són rics i altres que som pobres?»

Com podia respondre davant aquest dubte «existencial» d'un xaval que comença a patir el descobriment de la injustícia?

«Per què al món n'hi ha tants que són rics i altres que som pobres?»

Vaig tractar de donar-li una sèrie d'explicacions que no semblava que el satisfessin. Va ser aleshores quan em va explicar que ell tenia un «amic ric». Per les seves explicacions dedueixo que es tracta del fill d'una família on treballa o ha treballat la seva mare. Va començar a explicar-me,

amb tota mena de detalls, el que ha viscut quan l'amic ric —com en deia tota l'estona— el va invitar a passar un cap de setmana a casa seva. Es notava que acabava de descobrir una altra manera de viure que només podia imaginar a les pel·lícules de la televisió. «Mira, el meu amic ric té de tot. Perquè per als rics cent euros no són res i per a mi, cinc, ja són molts.» I de tant en tant tornava a la pregunta: «Però, per què uns són rics i altres som pobres?» Jo tractava de dir-li que no sempre els rics són feliços, però ell m'argumentava ràpidament: «Però es poden comprar coses.»

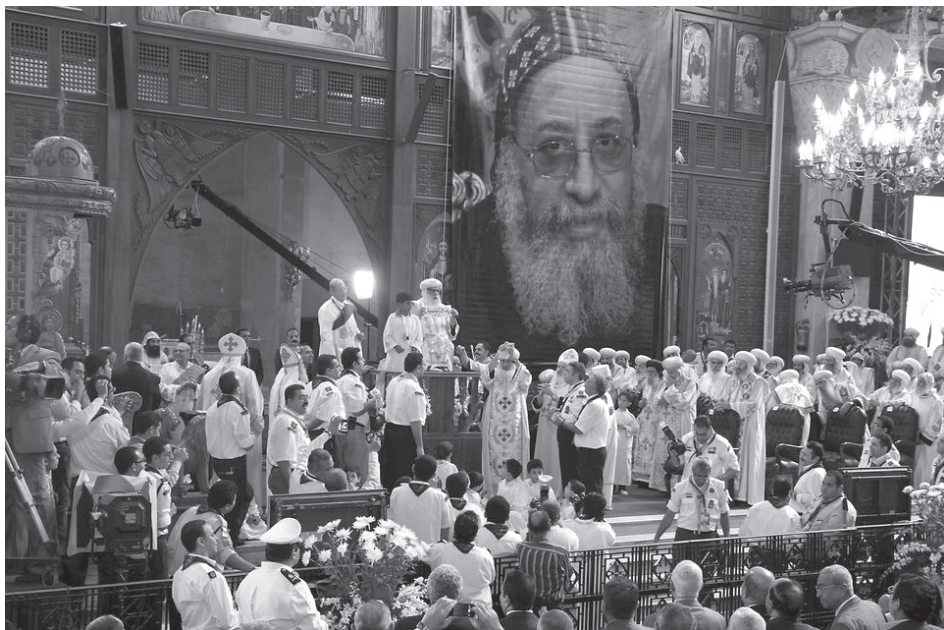
M'adonava que estava impressionat per tot el que havia vist: que el van portar en un cotxe amb xofer, que tenia una habitació per a ell amb tot de coses, que li havien regalat uns pantalons de dos-cents euros. I va afegir, amb una mica de desencís, que ell no podia pas invitar-lo a casa seva perquè és massa petita...

Continuo tractant de reflexionar des d'una altra vessant: la del treball i l'esforç per obrir-se camins a la vida. Però el seu argument és contundent: «La meua mare ha treballat molt i és pobra. I ara no troba feina. Al pare, no l'he conegut...»

Potser, fins ara vivia sense gaires preocupacions davant de les diferències de classe. El descobriment d'una vida benestant li ha plantejat aquest dubte i ara ja la seva pobresa té un punt de comparació que el seu cap d'adolescent no sap com assimilar. Potser tampoc el nostre, si no és que pensem en les Benaurances: «Feliços els pobres perquè d'ells és el Regne...»

Zoom

Eduard Brufau

Des del diumenge 4 de novembre els cristians coptes ja tenen nou papa, Tauadros II. El nou patriarca va ser elegit en una cerimònia a la catedral del Caire en la qual un nen amb els ulls tapats va escollir un dels noms que hi havia dins d'una urna. Ara Tauadros II és el pare espiritual de 10 milions de cristians egipcis, esperançats amb la nova democràcia però recelosos del govern islamista del país.

CASA GAY

SERVEI DE LLOGUER
Des del 1860

C/ Puigcerdà, 100-102
08019 Barcelona

Tel. 933 080 104 - Fax 933 087 193

Lloguer de: cadires, taules, tarimes, passarel·les, tanques metàl·liques, parament de taula, estovalles, peanyes per a protocol, penja-robes...

Muntatge de: festes, concerts, reunions, exàmens, congressos, conferències, desfilades de modes, banquets i tota classe d'actes a petita o gran escala.

CASA GAY Vendes Hostaleria: c/ Roger de Llúria, 12-14 - 08010 Barcelona - Tel. 933 181 495
Servei de lloguer: c/ Puigcerdà, 100-102 - 08019 Barcelona - Tel. 933 080 104

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

Des del monestir

Una finestra oberta

Per primera vegada participo en aquesta secció de *Catalunya Cristiana*, i se m'acut fer-ho a partir del mateix títol que porta: «Des del monestir. El monestir, un indret que, des d'una mirada superficial i allunyada, pot semblar un lloc tancat i aïllat, aliè als problemes, dificultats i sofriments del món en què vivim; indiferent als sentiments i vivències que mouen les persones que ens envolten...

I el monestir, tanmateix, és ben bé el contrari de tot això.

El monestir és, abans que un edifici o una estructura, un grup de germans o de germanes que s'esforcen a viure una vida d'entrega a Déu i als altres, des de la seva peculiaritat, des del

seu carisma propi. En el nostre cas, el de les clarisses, des de la pobresa i la fraternitat; des de la pregària i el treball.

El monestir, una finestra oberta al món i als altres, no només per «mirar» o per «observar», sinó per «assumir» i «fer nostres» les inquietuds, les incerteses, els dubtes, les alegries, les esperances de tantes i tantes persones que caminen pel camí de la vida.

El monestir, espai de trobada amb Déu per posar a les seves mans tot el que no podem acollir amb les nostres, tan petites i limitades.

El monestir, lloc d'escolta i de reflexió de la Paraula per tal d'oferir-la als altres feta celebració

i feta vida. El monestir, l'àmbit on, dia rere dia, se'ns ofereix l'oportunitat de construir la fraternitat com a signe de l'amor i de la tendresa de Déu envers nosaltres.

El monestir, molt més que un simple edifici, és el batec del cor de tantes i tantes persones que dediquen la seva vida a la recerca de Déu, no per quedar-se'l per a elles, sinó per irradiar la seva llum i la seva pau allà on, d'una altra manera, no podria arribar.

Que els nostres monestirs siguin de veritat llocs d'acollida i, alhora, de silenci; de rebuda i també d'entrega; que siguin una finestra oberta per esdevenir per a tothom centre de comunió, de comunicació i de solidaritat.

Teresa Pujal
Clarissa de Reus

La sal de la terra

Ser un bon professional

La professionalitat és un valor que s'ha de posar en relleu en la societat actual. Tots valorem quan trobem un bon professional que ens ajuda en el problema que li plantejem. Ens agrada ser ben tractats i per persones capacitades.

Avui dia, amb les retallades per la crisi, sorgeixen tot tipus de reaccions. Cal lluitar contra les injustícies socials, cercar l'equitat, ajudar el més dèbil, intentar evitar que la crisi es rabegi en les persones més necessitades. La defensa dels guanys de la societat del benestar que els europeus hem aconseguit (educació, sanitat, serveis socials, etc.) és del tot necessària —el contrari és abandonar la responsabilitat social que tots

tenim—, però no s'ha de fer a costa de malmetre la professionalitat. «No tot s'hi val.» També cal ser generosos i mirar el món globalitzat i ajudar els que ho passen pitjor que nosaltres. N'hi ha que tenen la temptació de difondre notícies no contrastades, o fins i tot mentides i calúmnies. Són mitjans no ètics. Poden aconseguir l'objectiu immediat però a la curta o a la llarga fan mal. A voltes ens arriben per internet missatges injuriosos, o estan penjades en les parets d'institucions públiques veritables calúmnies.

Crec que hem de ser curosos i posar-hi més de la

nostra part, especialment els que tenim feina i sou —encara que retallat— i augmentar la nostra professionalitat i solidaritat, i no sols protestar. Si tenim temps lliure, hem de donar-ne una part per al bé dels altres. Hem de saber sacrificar-nos pel bé comú, ser més solidaris, rendir els nostres talents al màxim, procurar fer la nostra feina el millor possible.

Jesús diu que al Regne s'hi entra per la porta estreta; cal sortir del nostre egoisme i compartir, encara que ens costi un esforç. L'experiència dels que fan voluntariat i/o viuen la seva professió com un servei és que els omple de satisfacció i de goig. Es rep més del que es dona.

Joan Viñas

Membre numerari de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya

Mirada al món

Visca Catalonia, visca Israel!

Fa poques setmanes el diari israelià *Ha-Haretz* va publicar un article d'Adar Primor amb aquest títol: *Visca Catalonia, visca Israel!* En farà una traducció reduïda perquè vegeu com un israelià veu la nostra realitat actual:

«Una inundació de gent contenta, un mar de banderes catalanes, una selva de pòsters i un simple missatge: "Catalunya és el nou estat d'Europa." Això és el que proclamava la manifestació independentista més gran mai esdevinguda a Barcelona.

»La joiosa atmosfera de la gernació, viscuda en el dia nacional de Catalunya, la Diada, estava barrejada amb el sentiment que aquell era un moment històric. Al voltant d'una cinquena part de la població de Catalunya va participar en la manifestació. Volien provar que la independència de la regió amb més poder econòmic d'Espanya ja no és més una exòtica idea que pre-ocupa tan sols els marges de la política catalana. Recents estadístiques han demostrat que aquí

no hi ha cap error. Hi ha hagut un canvi dramàtic en l'opinió pública: el 51 per cent dels catalans volen dir ara «Adéu, Espanya!» i només un 19 per cent s'hi oposen.

»Els catalans acusen el govern conservador del PP i el precedent del PSOE d'actes encaminats a obstaculitzar la seva llengua i la seva cultura; pretenen que amb les seves accions, l'*establishment* espanyol ha posat fi a l'"estat de les autonomies" que va ser aplicat a Espanya a la mort de Franco. Fa poc, el president Mariano Rajoy no va escoltar la demanda dels catalans de recollir les seves pròpies taxes, provant un cop més que el govern vol explotar la crisi actual per reinstaurar una era de centralització.

»El bumerang ja està en moviment: els catalans donaran la seva resposta el 25 de novembre, dia

de les eleccions anticipades, pensades per anar més enllà de la Constitució espanyola i servir com un referèndum nacional per a la independència de la regió.

»La pilota passarà de seguida a la Unió Europea. La paradoxa és que, malgrat la crisi de l'euro, la protecció sobrenacional que la Unió Europea dona als seus membres encoratja moviments independentistes a destmantellar antics edificis nacionals i els substitueix per un marc que permet l'autodeterminació dintre del meta-marc de la Unió Europea.

»López Tena diu que el nou estat europeu serà molt amic d'Israel. En això Catalunya se separarà igualment de la seva rival a Madrid. I així com Catalunya serà el nou estat per al poble català, així Israel és, primer i abans de tot, l'estat del poble jueu. No hi ha futur per a un estat binacional. Ni federació, ni autonomia, ni cantons. El binacionalisme és mort. Visca Israel! Visca Catalunya!»

Joan Maria Vernet

Salesià des de Jerusalem

L'evolució del món

Vegem com evoluciona el món, el camí que porta i les dificultats que sorgeixen.

Socialment, la tercera part de la població mundial passa gana, misèria i molta violència. Per la seva part, els països desenvolupats no posen gaire interès a ajudar-los perquè puguin sortir d'aquesta situació tan desagradable. Un problema molt greu que està flagel·lant molts pobles de la terra i que a poc a poc també s'està infiltrant dins dels països rics.

Les cimeres que s'organitzen per ajudar els països pobres (per evitar la contaminació ambiental, en contra del desarmament...) no manifesten gaire voluntat de cooperació. Els països rics no s'impliquen a aportar solucions a aquests problemes. A més, no deixen de fabricar armes per vendre als països més desfavorits perquè es destrueixin entre ells.

Tota aquesta manipulació i comportament malintencionat ha de desaparèixer de la faç de la terra; si no, podria provocar un desastre mundial de tipus ecològic, atmosfèric, bèl·lic, terrorista, etc. Reflexionem i traquem-ne conclusions: on ens pot dur aquesta situació i com es pot solucionar. En primer lloc, hauríem de creure en la filosofia dels drets humans i aplicar-los a tothom.

SALVADOR PAÑELLA LONGAN
Barcelona

El neurocirurgià que va veure el Cel

La història d'Eben Alexander, eminent neurocirurgià de Harvard, i el seu viatge al més enllà durant un estat de coma ha estat portada al *Newsweek*. Això l'ha dut a afirmar que ara compta amb la prova científica de la consciència després de la mort, ja que abans era molt escèptic

Pluralitat religiosa

El 40% dels espanyols són creients no practicants; ateu, agnòstics i indiferents, el 32%; el 27% és creient practicant. Entre aquestes dades, els membres de religions «no catòliques» van en augment. Aquestes han estat les conclusions d'un informe del Ministeri de Justícia. L'enquesta ha estat feta en 250 poblacions del nostre país. Aquests resultats fan evident la gran varietat religiosa en una societat cada cop més heterogènia.

Com a resum general de les tendències per edats, les persones que tenen menys de 45 anys són més indiferents a la qüestió religiosa que les més grans de 45. Tindrà res a veure-hi l'educació? O potser és la televisió? Potser és el relativisme imperant imposat durant els darrers anys.

LLUÍS ESQUENA ROMAGUERA
Torroella de Montgrí

a aquesta mena de testimonis.

Els que vivim en països d'arrels cristianes sabem que la nostra ànima immortal canvia de vida quan el cos mor i que el destí és divers segons l'estat en què aquesta es trobi, ja que existeix un Cel, però també un Purgatori i un Infern. Nombrosos místics del present i del passat els han descrit gràcies a revelacions divines, sense haver hagut de morir. La religió i la ciència es donen suport i s'alien amb la història d'Eben Alexander, donant prova als indolents d'esperit que Déu i la vida eterna existeixen, ja que no únicament la teologia ho defensa, sinó que la ciència ho confirma.

M. DOLORES BRAVO
Barcelona

Cooperació internacional?

Al nostre país, des de fa molts anys, existeix el que s'anomena l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID), entitat adscrita al Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació amb la missió de lluitar contra la pobresa, fomentant un desenvolupament humà sostenible

en països en via de desenvolupament. El problema és que es regeix pels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM), establerts per l'Organització de les Nacions Unides (ONU).

D'aquesta manera, com ha quedat demostrat recentment, el que Espanya afavoreix amb la seva «ajuda» a altres països és la implantació de l'avortament, de les esterilitzacions massives i d'altres temes controvertits que l'ONU considera que suposen desenvolupament.

Això és cooperació internacional? Això és ajudar? Per què el mes d'octubre, amb els diners d'uns espanyols que cada cop estan més empobrits, el govern d'Espanya ha decidit donar suport econòmic al fòrum «Vers Caire +20: reptes en l'agenda de drets sexuals i drets reproductius», que va tenir lloc al Perú, per forçar aquest país a legalitzar l'avortament al seu territori? Aquestes són les prioritats d'un govern que diu que vol treure'ns de la crisi? A més, és desenvolupament el que s'ha aconseguit a Espanya després de 27 anys d'avortament legal i més d'1,5 milions de nadons morts? Si us plau!

ADRIANO SIBECAS
Barcelona

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Fe i salut

Es pot dir que si ets creient gaudeixes de més bona salut? És veritat que si creus en Déu no pots caure en la depressió?

La fe ens introdueix, efectivament, en el camí autèntic de la salut, si per salut entenem la salvació que consisteix a viure una vida plena de sentit en comunió amb Déu i amb els nostres germans. Malauradament, molts redueixen la salut a la salut física i suposo que la seva pregunta s'orienta en aquest sentit. Per a molts, la salut física és el màxim valor i suprem objectiu de la vida. Cert que és molt important, que cal demanar-la a Déu i procurar conservar-la amb una vida prudent. Però no és el valor absolut. Hi ha estudis seriosos que posen en evidència que els pacients amb fortes conviccions religioses, particularment cristianes, es recuperen millor de la malaltia.

Un gran psiquiatre, Víctor Frankl, va fer estudis molt profunds on posava en relació moltes malalties, sobretot psíquiques, amb una vida experimentada sense un sentit últim. Efectivament, moltes malalties del cos provenen de mals de l'ànima, cosa que posa en relleu la profunda unitat de l'ésser humà. Ara bé, es pot ser un gran cristià i, això no obstant, gaudir de poca salut física. Probablement, sant Pau, per algunes expressions dels seus escrits, dona a entendre que al llarg de la seva vida l'acompanyen mals crònics i això no li va suposar cap impediment per ser un creient i apòstol entusiasta. Coneixem grans místics que han passat gran part de la seva vida en un llit i han mantingut una unió molt profunda amb Déu. Estic convençut que la visió positiva i esperançada de la vida que comporta la fe cristiana ens ajuda, i molt, a viure saludablement en el sentit més autèntic de la paraula. Correspondre a l'amor de Déu de tot cor i estimar els altres dona sentit i plenitud a la vida. Però la fe no ens immunitza de les malalties. Ens ajuda a viure-les amb sentit i això ja és gairebé una curació. Saber-se en mans de Déu en totes les circumstàncies de la vida, i especialment en les adverses, dona pau interior i serenor. I el mateix hem de dir de les malalties del psiquisme humà. Li asseguro que he conegut moltes persones de vida de fe intensa que en algun moment han passat per aquest túnel fosc que és la depressió. Que una depressió pugui provenir en alguns casos d'una experiència de manca de fe i sentit de la vida, no ho nego, però d'aquí a dir que la depressió només afecta els no creients em sembla una autèntica barbaritat. Espero haver respost les seves preguntes.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 -
25620 Tremp (Lleida).
Cal indicar sempre «Consultori».

Amb bon humor...

Jornades de la Pastoral de la Carretera

Antoni Pedragosa

Entre els dies 16 i 19 d'octubre, es va celebrar al centre salesià Martí Codolar de Barcelona la trobada anual, de tot l'Estat espanyol, d'agents i delegats de la Pastoral de la Carretera. Van ser unes jornades de reflexió sobre la importància que té el fet de conduir, perquè quan conduïm, hi ha vides en joc. En aquestes jornades es va tractar la qüestió de les actituds: el que cal evitar i el que cal potenciar. Potenciar l'actitud cristiana capaç d'afluïxar el «jo primer» i potenciar el «tu primer». La importància de valorar i respectar l'altre quan conduïm, i fer de la carretera un espai de convivència, amb el convenciment que aquesta actitud generarà reciprocitat. I que els principis evangèlics serien fonamentals per millorar la seguretat viària.

A les trobades van participar també experts en seguretat viària, agents de trànsit, mossos, guàrdia civil, guàrdia urbana, bombers, personal sanitari de primera assistència, etc. També hi van ser presents les associacions de familiars de víctimes d'accidents de trànsit, el testimoni de les quals posava de manifest el terrible dolor dels pares que perden fills en accident.

S'hi va parlar de com tractar aquestes situacions de la forma més humana possible. Com comunicar la mort i com acompanyar el dol. Es van tractar temes de gran importància per a la seguretat viària. La directora de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya, Nuri Aymerich, va dissenyar sobre el tema *Qui és l'altre per a mi?* L'inspector i cap de la policia local d'Olot, el diaca permanent Ignasi López, va parlar de la *Visió pastoral del trànsit*. El director mèdic del Servei d'emergències de Barcelona sud, Dr.

Josep Maria Soto, ens va presentar la qüestió de *La víctima de trànsit i el seu entorn familiar, i l'humanisme en la primera assistència*.

Teoria i pràctica

També va ser molt interessant *El dia després*, que feia referència als moments posteriors als accidents, la realitat d'una mort o una invalidesa definitiva, a càrrec de Ramón Giró, agent de la Pastoral de la Salut de l'Hospital de la Vall d'Hebron. L'enginyer Josep Lluís Pedragosa, exdirector de l'Institut Català de Seguretat Vial i antic sotsdirector de la Direcció General de Trànsit, va abordar el tema *Moderació i convivència, paradigma del civisme*. Dr Ricardo Blasco, catedràtic de Psicologia, va parlar de la *Seguretat vial entre persones de cultures diferents*. També es va fer una demostració pràctica per part dels Bombers de la Generalitat i del

«Durant el conjunt de les ponències presentades, van sortir algunes idees que són fonamentals per a la seguretat viària»

Servei d'Emergències Mèdiques de com treure els ferits i/o les víctimes dels vehicles accidentats.

Durant el conjunt de les ponències presentades, van sortir algunes idees que són fonamentals per a la seguretat viària. N'enumerarem algunes perquè ens serveixin de reflexió.

La moderació és un exercici d'autodomini, que ens educa com a persones i afavoreix la seguretat viària. Cal fugir de la conducció egocèntrica i pensar més en els altres. Cal renunciar al plaer personal de sentir-nos superiors als altres en favor del bé col·lectiu. La velocitat alta és el factor de risc més importat. Cal educar a respectar els límits màxims indicats. És important prioritzar en el sistema educatiu la instrucció per a la seguretat viària.

La moderació és un exercici d'autodomini, que ens educa com a persones i afavoreix la seguretat viària. Cal fugir de la conducció egocèntrica i pensar més en els altres. Cal renunciar al plaer personal de sentir-nos superiors als altres en favor del bé col·lectiu. La velocitat alta és el factor de risc més importat. Cal educar a respectar els límits màxims indicats. És important prioritzar en el sistema educatiu la instrucció per a la seguretat viària.

Acompanyar en el dol

La Pastoral de la Carretera acull la persona que ha tingut una pèrdua en un accident de trànsit. Acull en el dol els familiars de les víctimes, així com les persones afectades per disminucions. L'acompanyament de persones que han quedat disminuïdes per accidents és de vital importància per guarir les ferides psicològiques que genera la situació.

Com a cloenda de les jornades es va celebrar una Eucaristia a la cripta de la basílica de la Sagrada Família, presidida per Mons. Ciriaco Benavente, bisbe president de la Pastoral de la Carretera d'Espanya, i concelebrada per altres sacerdots assistents a les jornades. Finalment es va fer una visita a la basílica de la Sagrada Família.

La Unió Apostòlica del Clergat celebra 150 anys

Mn. F. Xavier Aróztegui

La Unió Apostòlica del Clergat (UAC), que va començar a París l'any 1862, va celebrar el seu 150è aniversari a Roma del 22 al 26 d'octubre amb la seva Assemblea Internacional. El moment culminant va ser la celebració de l'Eucaristia a Sant Pere del Vaticà i l'assistència a l'audiència amb el Sant Pare.

La UAC és una associació que cerca de viure i ajudar a viure l'espiritualitat diocesana dels ministres ordenats. Actualment poden formar-ne part bisbes, preveres i diaques. Va començar amb l'abbé Lebeurier al Seminari de Missions Estrangeres de París el 26 d'agost del 1862 i aviat s'hi van aplegar altres grups de preveres de Bèlgica i d'Itàlia que cercaven aquest mateix fi. En el fons es tracta de viure la caritat pastoral, la comunió eclesial

i la fraternitat sacerdotal i cercar la santificació en l'exercici del ministeri «vivint a la manera dels apòstols» (*apostolica vivendi forma*).

Línies d'acció

El 26 d'agost hi va haver una celebració del 150è aniversari a París amb actes al Seminari de Missions Estrangeres, a l'església de Montmarte i a la catedral de Notre Dame. Aquest octubre s'esqueia la reunió de l'Assemblea Internacional de la UAC. Durant una setmana uns seixanta-cinc preveres —hi havia també dos bisbes i un diaca— es van reunir en un ambient marcat per les celebracions litúrgiques, la pregària i la reflexió per examinar l'estat de l'associació a diversos països d'arreu del món (llevat d'Oceania), aprofundir els criteris teològics, establir les línies

d'acció per al proper quinquenni i elegir el president internacional (que viui a Roma) i els consellers per a cada continent.

El dimecres 24 d'octubre van celebrar l'Eucaristia a l'altar de la càtedra de Sant Pere al Vaticà i després van

assistir a l'audiència amb el Sant Pare, que va fer menció de la Unió Apostòlica i que, posteriorment, va enviar un missatge amb ocasió dels 150 anys. A casa nostra la UAC és viva a València, Castelló i a diverses diòcesis amb seu a Catalunya.

Paraula i vida

Els joves i el seu futur

Fa poc, en un assagista de l'actualitat, vaig llegir aquesta observació: «La generació més ben equipada tecnològicament de tota la història humana és també la generació més afectada, com cap altra, per la sensació d'inseguretat i d'impotència.» Ho veiem en l'actual crisi econòmica, que ens fa témer pel nostre futur i pel de les properes generacions.

Parlar de l'avenir equival a parlar sobretot dels joves. Els joves viuen fortament la crisi actual. Els vincles amb la família són decisius per a molts d'ells en aquests temps. Però el gran problema social dels joves és sens dubte la dificultat de trobar feina. Un de cada dos joves que busquen feina no en troba i està a l'atur, que afecta més del 50% d'aquest col·lectiu, una xifra esfereïdora. Per als nostres joves és molt difícil obtenir un crèdit per iniciar una activitat o per adquirir un habitatge i independitzar-se i fundar una família, perquè no poden aportar les garanties que se'ls demanen. I augmenta entre nosaltres l'anomenada generació *ni-ni*, que ni estudien ni treballen, el que en el món anglosaxó s'anomenen els *neet*. Aquesta

paraula està formada per les primeres lletres de les paraules en anglès «no en educació, ocupació i formació professional (en anglès: «not in education, employment and training»).

El mercat de treball per als joves que hi han pogut entrar és en general molt volàtil i flexible, sovint amb situacions d'una greu precarietat. Alguns d'ells no dubten a emigrar per anar a països on puguin treballar. Això, que és una solució per als qui ho viuen, és sens dubte una pèrdua notable per al país, perquè els que marxen són sovint els que estan més preparats i podrien aportar més a la nostra societat.

Davant d'aquesta realitat tots hem de sentir-nos afectats i tots hem de sentir-nos responsables de garantir un futur per als nostres joves. Modestament, m'he esforçat a col·laborar-hi amb la promoció d'un projecte titulat «Joves a l'atur», que porta endavant Càritas diocesana, amb la col·laboració de l'arxidiòcesi de Barcelona i de diverses institucions ciutadanes, entre les quals em plau remarcar que hi ha els dos principals clubs de futbol de la nostra ciutat. Demano que sorgeixin

més iniciatives en aquest sentit, tant per part de les institucions cristianes com de les institucions civils i polítiques, sense oblidar l'aportació decisiva dels empresaris, tant els grans com també els petits i mitjans.

Algú dirà que aquest —com tants d'altres— és un problema polític i que ha tenir una sortida sobretot política. Sense negar l'aportació de la política a la solució, em sembla que tots ens hauríem d'esforçar a no caure en la resignació i posar-nos a fer el que estigui a la nostra mà. El filòsof de cultura jueva Martin Buber —destacat exponent del pensament filosòfic centrat en la relació jo-tu i en la persona— deia que «començar per un mateix és el primer que compta. El punt de suport d'Arquimedes des del qual puc aixecar el món és la transformació de mi mateix».

Sóc conscient que resoldre el problema del futur dels joves és cosa que ens pot semblar tan impossible com aixecar el globus de la terra. Però això no ens ha de portar a la resignació ni a la inacció. El principi de la responsabilitat personal i de la capacitat de cada persona són uns valors irrenunciables.

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

L'itinerari de la Mare de Déu del Claustre

Centenari de la coronació canònica de la Mare de Déu del Claustre de la catedral de Tarragona. Dono gràcies a Déu pels molts fruits visibles, i també ocults, que ens ha ofert la celebració d'aquest centenari, i vull començar agraint al Capítol de la Catedral i a la Confraria de la Mare de Déu del Claustre les activitats desplegades amb aquest motiu. De manera especial cal destacar l'experiència tan emotiva que ha estat l'itinerari d'una rèplica de la imatge original, que ha visitat parròquies, col·legis, residències de persones grans i de persones discapacitades entre d'altres.

En alguns casos he pogut apreciar personalment el goig amb què era acollida la simpàtica imatge de la nostra Mare de Déu del Claustre tan venerada. D'altres, me n'han arribat ressons, i tots coincideixen que ha estat molt positiva l'experiència d'aquesta visita que té tant de simbolisme: la Mare

de Déu no espera que anem a veure-la a la seva santa capella, ella mateixa ens ve a trobar, perquè vol estar amb les persones en les seves circumstàncies habituals de residència i de treball.

De la il·lusió amb què ha estat rebuda donen fe nombroses anècdotes, la majoria de les quals tenen com a protagonistes joves i nens, també malalts i persones amb alguna discapacitat, com les ateses a la Fundació Topromic. M'aturo a citar aquest cas concret perquè tinc davant el preciós àlbum que em van lliurar en aquell centre en el qual van recollir redaccions i dibuixos relacionats amb la visita de la pietosa imatge de les persones que hi són ateses. Les persones, en cadascuna de les circumstàncies en què es trobin, són les veritables «pedres vives» que formen el temple de Déu, al qual ens introdueix o ens hi retorna si ens n'hem apartat, la devoció mariana.

Tots ens alegrem que aquesta «excursió» de la imatge de la Mare de Déu del Claustre hagi revifat la fe dels tarragonins, sobretot en aquest Any de la Fe. A ella demanem que ens ajudi en el nostre camí cap a Déu i en el desig de fer arribar a moltes persones l'amor a Jesucrist. Li preguem, d'una manera especial, pels sacerdots i per les vocacions religioses, i pels seminaristes. Precisament he volgut que la imatge —una rèplica preciosa de l'original— que ha fet aquest recorregut urbà durant aquest any, sigui col·locada al Seminari Menor perquè pugui ser invocada en petició de les vocacions que tant necessitem al ministeri sagrat.

Clausurem així el centenari de la Coronació d'aquesta advocació de la Mare de Déu, però conscients que no acaba tot aquí. La corona de les mares són els fills, i la de Maria hem de ser nosaltres en tot moment, des d'ara i per sempre.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona i Primat

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

«ELS CAPUTXINS I LES HERBES REMEIERES» HA ESDEVINGUT TOT UN ÈXIT EDITORIAL

El «boom» de les teràpies naturals

Miquel Àngel Codina

Barcelona

Fotos: Agustí Codinach

El llibre *Els caputxins i les herbes remeieres*, escrit per fra Valentí Serra i publicat per Editorial Mediterrània, que es va presentar oficialment el desembre del 2011, ha esdevingut tot un èxit. Fins al moment se n'han fet tres edicions i s'està enllestit una adaptació en llengua castellana que portarà per títol *Pócimas de capuchino*. Tot va començar quan fra Valentí va pensar escriure un altre llibre (abans havia fet *Cuina caputxina*) per a la col·lecció A la Caputxina, on es presenten «temes populars que donen l'oportunitat de parlar de Déu, del franciscanisme i de la vida caputxina a gent que potser directament no s'hi interessaria».

En els anys de la represa de la vida religiosa alguns frares van maldar esforçadament per revitalitzar i divulgar antigues tradicions terapèutiques, pròpies dels caputxins, a través de l'edició de receptaris. Fra Valentí Serra, religiós caputxí i sacerdot, ha fet una tria d'aquestes receptes i les presenta juntament amb un recull de les herbes remeieres més emprades en la praxi quotidiana dels antics infermers caputxins.

Fra Valentí assenyalava que l'èxit del llibre es fonamenta en dues raons: «D'una banda, el context socioeconòmic que estem vivint, de

Fra Valentí amb un brot de llentiscle.

crisi, de copagament... Fins fa poc era molt fàcil tenir medicaments; ara ja no. De l'altra, un retorn a les teràpies naturals davant dels abusos de tants fàrmacs. La teràpia natural no és tan agressiva i és més benefactora per a l'organisme humà. Això entronca amb la tradició franciscana d'estimació i relació amb la naturalesa.»

«Les herbes remeieres —subratlla l'autor— ens tornen a acostar a la naturalesa, en la perspectiva franciscana d'entendre la terra com una mare i les criatures que Déu ens dóna com a germanes. A través de la relació de germanor amb tot allò que ens envolta hi hem de descobrir les coses bones que Déu ens ofereix. Ara bé, les herbes remeieres les hem de fer servir amb mesura i precaució, com els fàrmacs, i orientades per un metge, un dietista o un herbolari.»

L'elaboració del llibre va ser «més aviat ràpida», informa fra Valentí. I afegeix: «El que sí que ha costat és el procés de recollida, que ha estat una tasca de molts anys de treball arxivístic.» Fra Valentí Serra és, des de fa vint-i-cinc anys, l'arxiver provincial dels Caputxins i de mica en mica ha anat recollint informació sobre les herbes medicinals. «Arriba un moment en què un disposa d'una sèrie de materials que et permeten fer un article o bé un llibre com aquest. Hi ha manuscrits específics que no he transcrit íntegrament, sinó que he fet una selecció de les principals

herbes que feien servir els frares i dels remeis més eficaços», explica.

El religiós caputxí recorda que en el llibre s'han editat «uns textos molt antics, del segle XVIII i XIX, en català arcaic, la qual cosa hi afegeix un interès addicional. He transcrit receptes antigues, avalades per una llarga tradició, tretes de diversos manuscrits que m'han semblat encara útils i aplicables. En uns moments en què el poble no tenia diners per anar al metge o per pagar les pocions dels apotecaris, els frares instruïen les persones perquè descobrissin herbes senzilles amb grans principis actius i de molta utilitat».

Fra Valentí Serra revela que «sóc fill de pagès i el món de les herbes l'he conegut en el meu ambient familiar, tant aplicades al bestiar com a les persones en la vida domèstica». Així mateix, reconeix que «estant bé i no estant bé, diàriament prenc aigua d'herbes en dejú perquè és molt bo per a l'organisme. Per exemple, en temps de primavera prenc saüc, una planta que a Catalunya s'anomena popularment "el bon arbre". És un remei que ve des de l'edat de pedra i que ininterrompudament l'han pres tots els pobles d'Europa. És un gran depuratiu. A l'hivern, sovint el prenc en forma de bafes per tal de descongestionar l'organisme; també va molt bé perquè rebaixa la febre. Ara que som a la tardor, prenc el serpoll, que protegeix molt el sistema respiratori».

L'autor d'*Els caputxins i les herbes remeieres* assegura que «el llibre ha estat el nostre "atri dels gentils", atès que molta gent ha assistit a les presentacions del volum, ha vingut a escoltar-nos, a comprar l'obra... i potser en un altre tema, estrictament confessional, no hauria respost de la mateixa manera. Així, nombroses persones han descobert que hi ha vida religiosa, que hi ha religiosos que es consagren al servei del poble... De fet, aquest llibre de les herbes remeieres té la voluntat de servei al poble».

Des de la seva condició d'historiador i arxiver, fra Valentí Serra ha escrit molts llibres i articles sobre la vida i la presència dels frares caputxins a Catalunya. «Jo pensava —argumenta— que sempre em dedicaria a fer estudis històrics i de recerca, però la història científica no arriba tant a la gent com aquests temes més populars. M'he adonat que s'han de fer les dues coses. Poder fer uns temes que arribin a les persones i que indirectament puguin conèixer la vida caputxina i el passat de la història dels nostres convents és també funció de l'historiador. Que això connecti amb el poble forma part del nostre ideari, del nostre carisma. En aquest sentit, n'estic content.»

Fra Valentí prepara un altre volum per a la col·lecció A la Caputxina, una iniciativa que va idear fra Jordi Cervera. Es titularà *Les herbes santes* i apareixerà l'any 2013. S'hi donaran a conèixer les herbes remeieres més destacades, qualificades de «santes», i comptarà amb una part dedicada a l'horticultura i jardineria. «Cal dir que els caputxins van ser mestres d'hortolans i de jardiniers. Actualment hi ha un gran interès pels horts urbans i ecològics. Per això, crec que és molt oportú fer aquest llibre», opina l'autor.

El marduix és una herba digestiva i expectorant.

CatalunyaCristiana

- L'únic setmanari en català que des de fa 30 anys t'acosta la realitat de l'Església
- Es renova per oferir-te més informació, més opinió, més diàleg, més compromís, més participació i més eines per a la formació
- Nous suplementos i nous col·laboradors

PODEU OPTAR PER L'EDICIÓ DIGITAL: 65 EUROS L'ANY

Subscribiu-vos-hi per 124,80 euros l'any

Desitjo subscriure'm al setmanari CatalunyaCristiana durant un any (52 números)

- ☐ Edició en català
☐ Edició en castellà

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

Forma de pagament

- ☐ Únic pagament de 124,80€ per any
☐ Xec nominatiu que adjunto
☐ Dos pagaments semestral de 62,40€
☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

Entitat

Oficina

DC

Compte

Data (dd/mm/aa)

0000

0000

00

0000000000

000000

Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:
CatalunyaCristiana
(Departament de Subscripcions)
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI II)TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 4)

NOVEMBRE

11. DIUMENGE

Diumenge XXXII de durant l'any, Verd. Lectures: 1 Reis 17,10-16 / Salm 145 / Hebreus 9,24-28 / Marc 12,38-44

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Martí de Tours, b.; Menna, mr.
12. DILLUNS

Sant Josafat (MO), Vermell. Lectures: Titus 1,1-9 / Salm 23 / Lluc 17,1-6

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Emilià de la Cogolla, erm.
13. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Titus 2,1-8.11-14 / Salm 36 / Lluc 17,7-10. O bé: *Sant Leandre (ML), Blanc.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Dídac d'Alcalà, rel.; Estanislau de Kotska, rel.; Nicolau I el Gran, p.; Homobò; Santes, Ennata, vg.

14. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Titus 3,1-7 / Salm 22 / Lluc 17,11-19

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Serapi, rel. i mr.; Josep Pignatelli, prev.; Santes, Veneranda, vg.
15. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Filèmon 7,20 / Salm 145 / Lluc 17,20-25. O bé: *Sant Albert el Gran (ML), Blanc.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Eugeni, b.; Leopold.
16. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: 2 Joan 4-9 / Salm 118 / Lluc 17,26-37. O bé: *Santa Margarida d'Escòcia (ML), Blanc; Santa Gertrudis (ML), Blanc.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Edmon, b.
17. DISSABTE

Santa Elisabet d'Hongria (MO), Blanc. Lectures: 3 Joan 5-8 / Salm 111 / Lluc 19,41-44

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Gregori Taumaturg, b.; Iscle i Victòria, mr.; Hug de Lincoln, b.

Lectures bíbliques

Diumenge XXXII de durant l'any

Lectura primera

1Re 17,10-16

La viuda va fer un panet i el donà a Elies

Lectura del primer llibre dels Reis:

En aquell temps el profeta Elies se n'anà a Sarepta. Quan arribà a l'entrada del poble hi havia allà una viuda que recollia llenya. Elies la cridà i li digué: «Porta'm, si et plau, una mica d'aigua per beure.» Mentre l'anava a buscar, Elies la tornà a cridar i li digué: «Porta'm, també, un tros de pa.» Ella respongué: «Per la vida del Senyor, el teu Déu, et juro que no en tinc gens. Només tinc un grapat de farina i una mica d'oli. Ara estava recollint aquests branquillons i anava a fer pa per a mi i per al meu fill. Ens el menjarem i després morirem de fam.» Elies li respongué: «No tinguïs por. Fes-ho tal com dius, però primer fes un panet per a mi i dona-me'l. Després ja en faràs per a tu i per al teu fill. Això diu el Senyor, Déu d'Israel: No es buidarà el pot de la farina ni s'abaixarà l'oli de la gerra fins al dia que Senyor enviarà la pluja al país.» Ella va fer tal com Elies li havia dit, i durant molts dies, tant ella com la seva família van poder menjar: no es va buidar el pot de la farina ni s'abaixà l'oli de la gerra, tal com el Senyor ho havia dit per boca d'Elies.

Salm responsorial

145

El Senyor, que es manté fidel per sempre, fa justícia als oprimits, dona pa als qui tenen fam. El Senyor deslliura els presos.

R. Lloa el Senyor, ànima meva.

El Senyor dona la vista als cecs, el Senyor redreça els vençuts. El Senyor estima els justos; el Senyor guarda els forasters. R.

Manté les viudes i els orfes, i capgira els camins dels injustos. El Senyor regna per sempre, és el teu Déu, Sió, per tots els segles. R.

Lectura segona

He 9,24-28

Crist va ser ofert una sola vegada, quan va prendre damunt seu els pecats de tots

Lectura de la carta als cristians hebreus:

Crist no ha entrat en aquell santuari, a imatge del veritable, fet per mà d'homes, sinó que ha entrat al cel mateix, i s'ha presentat davant Déu per nosaltres. El gran sacerdot entra cada any al santuari amb una sang que no és la seva. Crist, en canvi, no s'ha d'oferir moltes vegades, altrament hauria hagut d'anar sofrint la seva passió des de la creació del món. De fet no ha aparegut fins ara, a la fi dels temps, a oferir-se ell mateix una sola vegada, com a víctima per abolir el pecat. Els homes morim una sola vegada, i després de la mort ve el judici. Semblantment el Crist va ser ofert una sola vegada, quan va prendre damunt seu els pecats de tots. Després tornarà a revelar-se, no ja per raó dels pecats, sinó per salvar aquells qui esperen el moment de rebre'l.

Al-leluia

Mt 5,3

Feliços els pobres en l'esperit: el Regne del cel és per a ells.

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps
 Teòleg i biblista

Ai dels qui devoren els béns de viudes i orfes!

Llegim avui dos fragments de l'Evangeli de Marc que estan interconnectats. La lliçó que Jesús ens imparteix no podia ser més pertinent en l'actual situació de crisi global. El títol ho diu tot i l'advertència que ens fa Jesús no ens ha de passar desapercebuda. Si en comptes de «els lletrats» hi posem els responsables de les finances mundials i actualitzem aquest llenguatge que ens sona arcaic a la situació tan crítica en què milers d'aturats i desnonats, desprotegits pels governs, com les «viudes» en temps de Jesús, veuen com els seus petits llocs de treball són «devorats» per les grans empreses; si en comptes de «els béns comunitaris de viudes i orfes» hi llegim centenars de milers d'infants víctimes de guerres tribals (totes les guerres ho són), esclavitzats per les multinacionals, de nens que van a l'escola (si és que hi van) desnerits, perquè a casa seva el més calent és a la aigüera..., ens adonarem que hi ha una munió de petits servidors que tracten de pal·liar situacions gravíssimes. Jesús s'ha assegut «enfront de la Sala del Tresor». Té uns ulls finíssims per veure com tantes viudes, gent desprotegida, molt religioses, van compartint «d'allò que li fa falta» amb els qui es troben en pitjors condicions, sense fixar-se en els que hi «han tirat d'allò que els sobra» que embadalia els seus deixebles. Per això els «convoca» perquè obrin els ulls: «Us asseguro que aquesta viuda que és pobra, ha tirat molt més que tots els qui tiren monedes en el Tresor: perquè tots aquests han tirat d'allò que els sobra, mentre que ella, d'allò que li fa falta, ha tirat tot el que tenia, tots els seus mitjans de vida.» Tenien ulls per admirar els grans carreus del Temple i són incapaços de veure la generositat de tantes i tantes persones que es preocupen pels més necessitats. Les situacions es repeteixen. Jesús continua assegut «enfront de la Sala del Tresor» de tota mena de temples i observa el que avui està passant.

Evangeli

Mc 12,38-44

Aquesta viuda pobra és la que ha donat més de tots

Lectura de l'evangeli segons sant Marc:

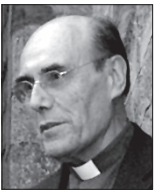
En aquell temps, Jesús, instruint la gent els deia: «No us fieu dels mestres de la Lleï. Els agrada de passejar-se amb els seus vestits, i que la gent els saludi a les places, que els facin ocupar els primers seients a les sinagogues i els primers llocs a taula; devoren els béns de les viudes i, al moment de l'oració, per fer-se veure, es posen filactèries ben llargues. Són els qui seran judicats més rigorosament.»

Estant assegut al temple, davant la sala del tresor, Jesús mirava com la gent hi tirava diners. Molts rics hi tiraven molt, però vingué una viuda pobra que hi tirà dues monedes de les més petites. Jesús cridà els deixebles i els digué: «Us dic amb tota veritat que aquesta viuda pobra és la que ha donat més de tots; els altres han donat del que els sobrava, però ella, que ho necessitava per a viure, ha donat tot el que tenia.»

La santedat de l'Església

Pere Tena

Bisbe auxiliar emèrit de Barcelona

L'Església dels pobres

El beat Joan XXIII va repetir, en el discurs d'inauguració del Concili Vaticà II, el que ja havia dit un mes abans en un altre discurs: «L'Església és de tots, però en aquest temps és especialment l'Església dels pobres.» Aquesta afirmació va produir un fort impacte espiritual en molts Pares conciliars, que proposaren en diverses ocasions la introducció d'aquest tema en els textos del Concili. El P. Congar, en aquesta línia, va escriure un llibre titulat: *Per una Església servidora i pobre*. Els dos darrers paràgrafs del n. 8 de *Lumen gentium* recullen aquests desigs dels Pares conciliars, i són gairebé un comentari del títol del P. Congar. «Així com Crist va dur a terme l'obra de la redempció enmig de la pobresa i de la persecució, així l'Església és invitada a seguir aquest mateix camí per tal de comunicar als homes els fruits de la salvació.» I tot seguit explica el paral·lel entre Crist i l'Església amb la imatge del servent que ha vingut a evangelitzar els pobres, per acabar amb aquesta observació: «Però mentre que Crist... no conegué mai el pecat..., l'Església, que inclou en el propi si els pecadors, santa, i alhora necessita sempre de purificació, s'aplica continuament a la penitència i a la renovació.»

L'Església en conversió

El papa Pau VI va prendre punt de partida d'aquestes afirmacions per publicar, en els darrers mesos del Concili, la constitució *Poenitemini*, en la qual regulava de manera nova la disciplina penitencial de l'Església. El seu raonament era aquest: si l'Església, en el Concili, s'ha conegut més a si mateixa com a Esposa de Crist, animada pel seu Esperit, la reacció que li pertoca és treballar perquè aquesta relació sigui cada vegada més perfecta, i per tant s'ha de sentir instada a la conversió. Val a dir que aquesta crida a la conversió i a la penitència no ha estat pas la més escoltada en els darrers anys, malgrat la seva absoluta validesa. «No hi ha res que sigui més dèbil en l'Església dels nostres dies que la penitència», deia Kasper uns anys més tard. La mateixa crisi de la pràctica de la reconciliació sacramental entre els cristians és un aspecte d'aquesta situació. El beat Joan Pau II va voler que es fes un Sínode de bisbes sobre aquest tema, i l'any 1984 va publicar l'exhortació postsinodal *Reconciliació i penitència*. Encara, en acabar el Gran Jubileu, va posar el sagrament de la reconciliació entre els grans elements de la santedat de l'Església.

La vocació a la santedat

La constitució *Lumen gentium* va dedicar un capítol sencer —el cinquè— a explicar la vo-

cació universal a la santedat en l'Església. És interessant el lloc que ocupa aquest tema en la Constitució. Després d'analitzar la condició dels pastors i dels laics com a membres del Poble de Déu, el Concili torna a allò que els és comú: la vocació a la santedat. «L'Església... als ulls de la fe és indefectiblement santa... D'on se segueix que dins l'Església tothom, pertanyi o no a la jerarquia, és cridat a la santedat...» (n. 39) «La crida a la plenitud de la vida cristiana i a la perfecció de la caritat s'adreça a tots els fidels, de qualsevol estat i condició» (n. 40).

El capítol cinquè de *Lumen gentium* mereix ser rellegit amb particular atenció i reflexió per cada cristià. El beat Joan Pau II, en la carta *Novo millennio ineunte* exhortava així: «Convé descobrir en tot el seu valor programàtic el capítol V de la constitució dogmàtica *Lumen gentium*... Si els Pares conciliars volgueren donar tant relleu a aquesta temàtica no fou per donar una espècie de "toc" espiritual a l'eclesiologia, sinó més aviat per posar en relleu una dinàmica intrínseca i determinant» (n. 30). I afegia més endavant: «Posar la programació pastoral sota el signe de la santedat és una opció plena de conseqüències. Significa expressar la convicció que el Baptisme és una veritable entrada en la santedat de Déu, per mitjà de la inserció en Crist i la inhabitació del seu Esperit, seria un contrasentit conformar-se amb una vida mediocre, viscuda segons una ètica minimalista i una religiositat superficial» (n. 31).

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Sant Hug de Lincoln

- ✓ Nascut prop de Grenoble, als Alps francesos, l'any 1135
- ✓ Cartoixà, abat de la primera cartoixa anglesa
- ✓ Bisbe de Lincoln, hi va revifar la vida cristiana
- ✓ Va morir a Londres l'any 1200
- ✓ Canonitzat el 1220 per Honori III

Aquest noble de la Borgonya va ser educat pels frares agustinians i, cridat a abraçar la vida religiosa, als 25 anys va entrar a la Gran Cartoixa. A la comunitat fundada per sant Bru, Hug va destacar per la seva espiritualitat profunda i per la seva capacitat organitzativa. En aquells mateixos anys el rei d'Anglaterra, Enric III, per expiar el pecat de l'assassinat de sant Tomàs Becket, va fundar diversos monestirs, entre ells una cartoixa a Witham, la primera de tot Anglaterra. L'orde hi va enviar sant Hug, que en va ser nomenat abat. La comunitat va créixer i després, des d'aquesta primera, es fundarien noves cartoixes a tot Anglaterra. Amb el temps, Hug va anar adquirint fama de santedat i finalment va ser nomenat bisbe de Lincoln, malgrat les reticències del mateix cartoixà. Des del seu nou ministeri va revifar la vida de la diòcesi, va reconstruir la catedral, molt malmesa per un terratrèmol, i va vetllar per la independència de l'Església respecte el poder polític. També va destacar per la defensa dels jueus anglesos, que els anys 1190 i 1191 havien estat cruelment perseguits. Aquesta actitud seva, dialogant i pacífica, no era gaire habitual a l'època, i indica l'alt grau de santedat d'aquest fill de sant Bru.

Barcelona

Una mirada catòlica sobre el dret a decidir

La Fundació Dr. Albert Bonet va abordar el tema amb una taula rodona

Eduard Brufau
Barcelona

En plena efervescència sobre el procés d'autodeterminació de Catalunya i davant les múltiples reaccions, no sempre mesurades, que provoca, els catòlics catalans també hi aporten el seu punt de vista. A començament d'octubre ja ho va fer de manera oficial la Conferència Episcopal Tarraconense mitjançant una nota en què reconeixia la legitimitat de totes les opcions polítiques per al futur del Principat. En aquesta mateixa línia també s'han manifestat les darreres setmanes a títol personal Mons. Sebastià Taltavull i Mons. Xavier Novell. Això no obstant, la posició oficial de la Conferència Episcopal Espanyola és força diferent, perquè considera la unitat d'Espanya com un bé que cal protegir.

Davant d'aquests posicionaments tan diversos la Fundació Dr. Albert Bonet, vinculada a la Federació de

Cristians de Catalunya, va organitzar el 30 d'octubre passat una taula rodona al Col·legi d'Advocats de Barcelona sota el títol «El dret a decidir segons el magisteri catòlic». Davant d'una vuitantena llarga d'assistents els dos ponents, Mn. Antoni M. Oriol i Mn. Joan Costa, van explicar el punt de vista de l'Església sobre els drets dels pobles i com ha actuat en casos concrets el Vaticà durant els darrers vint anys amb els nous estats que han nascut a Europa.

Un dret reconegut per l'Església

Mn. Antoni M. Oriol va afirmar que la doctrina social de l'Església catòlica reconeix el dret de les nacions a decidir el seu futur mitjançant la forma política que creguin més favorable, com ara un estat propi. Per argumentar-ho va citar un fragment del compendi de la doctrina social de l'Església referent

Agusti Codinach

a aquesta qüestió. Concretament va llegir el número 157, que diu explícitament que «el Magisteri recorda que el dret internacional "es fonamenta en el principi de l'igual respecte dels estats, del dret a l'autodeterminació de cada poble i de la lliure cooperació amb vista al superior bé comú de la humanitat". La pau es fonamenta no tan sols en el respecte dels drets de l'home, sinó també en el respecte dels drets dels pobles, en particular el dret a la independència».

Igualment també va llegir el número 435, on es matisa que malgrat aquest dret «la sobirania nacional no és, però, un absolut. Les nacions poden renunciar lliurement a l'exercici d'alguns dels seus drets per arribar a un objectiu comú. (...) Des d'aquesta perspectiva, mereix una atenta consideració la manca d'un acord internacional que afronti de manera adequada "els drets de les nacions"». Mn. Antoni M. Oriol també va citar diversos documents del magisteri pontifici dels darrers papes, sobretot de Pau VI i Joan Pau II, on es fa explícit el reconeixement de les realitats nacionals i el dret d'aconseguir per vies pacífiques i democràtiques un estat propi.

Per altra banda Mn. Joan Costa va afirmar que si bé la doctrina de l'Església és força clara a l'hora de reconèixer el dret a la independència de les nacions, el problema és com s'interpreta el terme «nació». Per aquest motiu, va continuar Mn. Costa, «quan es pregunta a la gent què és una nació ningú en sap donar una definició clara i satisfactòria, i molt sovint acaben responant amb un exemple concret: "Espanya és una nació" o "Catalunya és una nació"». Pel que fa a la funció de les estructures polítiques, l'expert en doctrina social va afirmar que l'estat ha d'estar al servei de les persones, de les famílies i de les nacions i que «en defensar les nacions, també es defensen les persones». Davant de les opinions que argumenten que la independència de Catalunya atempta contra el bé comú d'Espanya, Mn. Costa va replicar que en el complex

MN. JOSEP M. ORIOL:
«La doctrina social de l'Església reconeix el dret de les nacions a un estat propi»

MN. JOAN COSTA:
«El bé comú no es pot entendre d'una manera unívoca i es pot realitzar de moltes maneres»

món contemporani el bé comú no es pot entendre d'una manera unívoca i que es pot realitzar de maneres molt diferents: «El món d'avui és interdependent i per tant el bé comú no es pot limitar ni a Catalunya, ni a Espanya ni tan sols a Europa. És un concepte d'abast mundial, tal com diu l'Església.»

Per exemplificar com ha actuat la Santa Seu en casos recents d'independència a Europa, Mn. Costa va citar Eslovàquia, que es va separar de manera amistosa de Txèquia l'any 1993, i també Eslovènia i Croàcia, que es van aconseguir independitzar de Iugoslàvia malgrat la cruel resposta armada de Belgrad. En aquests i altres casos el Vaticà sempre ha actuat de la mateixa manera: durant el procés d'autodeterminació s'ha mostrat cautelós i neutral, i fins i tot ha semblat lleugerament favorable al manteniment de l'*statu quo*. Una vegada assolida la independència, però, sempre ha estat dels primers països a reconèixer el nou estat.

radioestel.cat

Espai de trobada, participació i diàleg

Actualitat
Cultura
Blogs
Ràdio en directe
a la carta

Tarragona

Raúl Berzosa dicta la lliçó inaugural del curs a l'Insaf

El bisbe de Ciudad Rodrigo va parlar dels nous ateismes

Joan Boronat
Tarragona

La inauguració oficial del curs acadèmic 2012-2013 de l'Institut de Ciències Religioses Sant Fructuós (Insaf) és el primer acte acollit per l'aula magna del Centre Tarraconense El Seminari, acabada de restaurar. Va tenir lloc la tarda del dimecres 13 d'octubre, després de la celebració de l'eucaristia a la capella del mateix Seminari.

L'acte acadèmic va ser presidit per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, acompanyat del degà-president de la Facultat de Teologia de Catalunya, Mn. Armand Puig, el director de l'Insaf, Dr. Josep Maria Gavalda, representants de la Universitat Rovira i Virgili, professors i autoritats.

El bisbe de Ciudad Rodrigo (Salamanca), Raúl Berzosa, va ser l'encarregat d'impartir la lliçó inaugural titulada *Dios no es mudo ni peligroso ni un espejismo. Sigue hablando en los nuevos ateísmos*. Mons. Berzosa, doctor en Teologia i autor de nombroses publicacions, d'entrada va afirmar que «els cristians estem caminant damunt d'un iceberg que és empès per unes aigües que no són cristianes». Va exposar les tesis dels ateismes contemporanis

més actuals, citant autors com Harris, Dawkins o Hitchens, i les seves obres que defensen l'anomenat «naturalisme científic» segons el qual només la ciència pot proporcionar un coneixement complet de la realitat. Mons. Berzosa, durant la lliçó inaugural, també va elaborar una crítica positiva a tots els

«Els nous ateismes estan obsessionats a cercar l'explicació de per què la gent continua creient»

ateismes actuals proposant-los un diàleg seriós amb els teòlegs i experts de la Bíblia.

El prelat va manifestar que «les dels nous ateus són obres amarades de passió contra les creences, que, segons la seva opinió, no tenen proves. Els nous ateismes estan obsessionats a cercar l'explicació de per què la gent segueix creient si Déu no existeix i la teologia és inútil. Estan convençuts que la gent creu per debilitat». Mons. Berzosa va afegir que la fe en Déu, com s'ha mostrat en la tradició cristiana, implica una trobada total, entrega i conversió de vida. «És una experiència de Vida que fa possible l'art de viure», va concloure. A continuació es va homentjar alguns professors de l'Institut que han entrat en el període de la jubilació i que reben

el títol d'emèrit, per procedir després al lliurament dels títols corresponents als alumnes que van finalitzar els seus estudis a l'Insaf el curs passat.

Mn. Armand Puig va anunciar la celebració el mes de juny de 2013 d'un Congrés a l'Institut sobre els últims anys de la vida de sant Pau.

La Mare de Déu de la Consolació visita cinc pobles del Priorat

J. B. / Gratallops

Cinquanta anys després, la imatge de la Mare de Déu de la Consolació ha sortit de l'ermita de Gratallops per baixar al poble i visitar-ne quatre més de la comarca del Priorat: el Lloar, la Vilella Baixa, Torroja del Priorat i la Vilella Alta. Aquesta visita es pot qualificar d'històrica, perquè cal remuntar-se al 1960, quan, amb motiu d'unes jornades marianes, la santa imatge de Maria va visitar els pobles de Torroja del Priorat, Gratallops, la Vilella Baixa, la Vilella Alta, el Lloar i Escaladei. Dos anys més tard, el 1962, aquesta venerada imatge va presidir la missió popular predicada a la parròquia de Sant Llorenç de Gratallops. Fora de l'arxiprestat, va ser l'any 1954 quan la Mare de Déu de la Consolació va ser portada a Tarragona a la concentració d'imatges marianes de l'arquebisbat celebrada amb motiu de l'Any Marià.

La iniciativa va sorgir de Mn. Antoni Rosario, rector de Sant Llorenç de Gratallops, Sant Miquel Arcàngel de Torroja del Priorat i Santa Llúcia de la Vilella Alta. El rector s'ha manifestat sorprès «per l'excel·lent resposta i acollida que la visita ha tingut per part de tota la gent». Mn. Rosario també remarca que aquest mes marià els ha servit de preparació espiritual per a l'Any de la Fe que tot just s'ha iniciat. També ha estat un fet agraït, principalment per les persones grans. Durant l'estada als pobles, la imatge ha visitat diferents persones malaltes i grans.

Per exemple, a Gratallops, la imatge va estar a casa d'una persona de 98 anys, la més gran del poble. El rector de Gratallops també ha destacat el gest de comunió eclesial que ha suposat aquesta visita, ja que tant el poble del Lloar com la Vilella Baixa pertanyen al bisbat de Tortosa.

La imatge de la Mare de Déu de la Consolació va estar una setmana a cada poble. El periple va concloure el dissabte 6 d'octubre, quan la imatge va retornar a l'ermita de Gratallops en processó, per tancar el pelegrinatge amb el rés del Rosari i la celebració de la missa. Arran d'aquesta vivència, els fidels no volen deixar passar cinquanta anys més perquè la imatge de la Mare de Déu torni a les parròquies més properes. Per això aquesta iniciativa es pretén continuar cada quatre anys.

Carta pastoral de l'arquebisbe Jaume Pujol

J. B. / Tarragona

Amb motiu de l'Any de la Fe, Mons. Jaume Pujol, arquebisbe metropolità de Tarragona i primat, ha publicat una nova carta pastoral. El document es titula *Viure la fe. Transmetre la fe* i consta d'una introducció, quatre capítols i un epíleg, agrupats en un opuscle de 16 pàgines de fàcil lectura que constitueix un suplement del Butlletí Oficial de l'arquebisbat de Tarragona, corresponent al mes d'octubre del 2012. En la introducció, entre altres coses, l'arquebisbe de Tarragona indica que «posar la Mare de Déu com a exemple de fe és mostrar el model més perfecte i més proper —ella és la nostra Mare— perquè també nosaltres en aquest any de la fe puguem fer un pas endavant en la nostra fe, en el nostre compromís de vida cristiana i sapiguem transmetre la fe amb el nostre exemple i la nostra paraula a les persones que ens envolten».

El primer capítol està destinat a concretar els objectius generals de l'Any de la Fe, basats en la carta apostòlica *Porta fidei*, en la qual el Papa ens demana que intensifiquem la reflexió sobre la fe perquè la nostra adhesió a l'evangeli sigui més conscient i vigorosa.

El segon capítol parla de la fe i els continguts de la fe, intentant respondre a la pregunta «Què és la fe?». Està dividit en un apartat introductori i dos més titulats, respectivament, «Els continguts de la fe» i «La joia de creure».

El tercer capítol tracta sobre l'Any de la Fe a l'arxidiòcesi de Tarragona. Es fa un repàs de les diferents accions que es desenvoluparan al llarg de l'esmentat any, remarcant —en paraules del prelat— que «el més important és l'activitat diària a les parròquies». En aquest apartat Mons. Jaume Pujol recomana que en les homilies dominicals es tractin a fons els articles del Credo i demana que a les parròquies es facin grups de catequesi per estudiar-lo. Si cal, segons els casos, es considera recomanable fer aquestes catequesis en l'àmbit axiprestal «per facilitar que ningú es quedi sense la possibilitat de seguir-les».

Entre les moltes iniciatives que proposa la carta pastoral figura el propòsit d'organitzar un cicle de cinema espiritual, amb la projecció de pel·lícules relacionades amb la fe.

El quart capítol fa referència a continuar amb el Pla Pastoral 2010-2013, mentre que l'epíleg glossa les paraules de Benet XVI al final de la carta apostòlica *Porta fidei*.

Vic

L'obertura de l'Any de la Fe esdevé una festa

Es va repartir el Credo a totes les persones assistents

Xavier Bisbal
Vic

La jornada diocesana d'enguany, el passat 14 d'octubre, es va revestir d'un to especial, atès que es va fer coincidir precisament amb l'obertura diocesana de l'Any de la Fe.

La sala Torras i Bages del Seminari va ser l'escenari destinat a les activitats matinals. Després de la pregària d'inici, el bisbe Romà Casanova va convidar els nombrosos assistents a escoltar la xerrada de Mn. Jaume Casamitjana que duia per títol *L'Any de la Fe, una oportunitat pastoral*. Amb un estil amable i entenedor, l'actual rector del Seminari de Vic va presentar els grans reptes que ofereix l'Any de la Fe a les comunitats del nostre bisbat. Partint de l'afirmació que la fe neix de l'estupor davant del Déu que es revela i es dona, va desgranar un grapat de propostes per redescobrir la bellesa de la fe, al mateix temps que insistia que cal conèixer millor la nostra fe catòlica per testimoniar-la amb paraules convençudes i convinents plenes d'amor, i amb esperit propositiu i dialogant. En definitiva, tal com va concloure el ponent, «la fe necessita ser repensada i viscuda sempre amb major convicció, coratge i entusiasme perquè a tots aquells que trobem els oferim una paraula d'esperança, una mirada d'amor».

Abans de dinar, encara hi va haver temps per presentar, per part de Mn. David Compte, vicari general de la diòcesi, els objectius del Pla Pastoral per a aquest any 2012-2013, que porta per lema «Sigueu el que sou: el Cos de Crist». Durant aquest curs pastoral tots som convidats a viure profundament l'Eucaristia, a través d'un bon nombre d'iniciatives que han de fer possible que la celebració de la santa missa sigui efectivament la columna vertebral de la vida de cada comunitat parroquial

(aquestes propostes es poden consultar a la pàgina web del bisbat). També s'enumeraren les iniciatives específiques pensades per viure l'Any de la Fe des de la parròquia i la diòcesi: senzilles, per tal que puguin ser posades en pràctica en qualsevol parròquia. Val la pena destacar el nou impuls amb què s'encara la tercera edició de l'Escola de Formació de Laics, oberta a tots els diocesans, o l'edició d'un nou petit devocionari.

Havent dinat, la sobretaula es va veure amenitzada pels cants de Pau Tarruell, acompanyats pel talent musical de la família Martí Gomila. Entre cançó i cançó, el cantant del grup Bufanúvols va oferir el seu testimoni d'una fe viscuda en coherència amb la quotidianitat. També ens brindaren el seu testimoni tres membres de la comunitat del Cenacle, dedicada a la rehabilitació dels drogodependents a

«La fe necessita ser repensada i viscuda sempre amb major convicció, coratge i entusiasme»

través de tres pilars: l'oració, el treball i l'amistat. Les paraules colpidores i alhora amaraes d'esperança d'aquests joves que han pogut sortir del món sempre obscur de la droga gràcies a la fe fou el preàmbul per al moment central del dia, l'Eucaristia.

En efecte, la jornada va culminar amb la santa missa, presidida pel bisbe

Romà Casanova a la catedral. El temple es va omplir de persones vingudes d'arreu de la diòcesi, que van participar activament d'una bella celebració eucarística, amb la preparació prèvia, amb la música i els cants (es va formar un cor per a l'ocasió, amb l'ajuda del Cor Parroquial de Tona), etc. En l'homilia, Mons. Romà Casanova va recordar que l'Any de la Fe «ens porta de nou al nucli de la nostra vida: la fe cristiana. I la fe cristiana té un rostre en el qual se'ns ha obert el cor de Déu: Jesús. La nostra fe té el seu centre en Jesús; en ell i des d'ell tota la nostra vida s'obre a la llum de la veritat i de l'amor». Partint d'aquesta premissa, el bisbe va adreçar a la concorreguda assemblea paraules d'esperonament, tenint clar que hem de «sortir de la tebior d'una fe a mitges», ja que Jesús «se'ns ha donat del tot, ens ha estimat del tot». Després de l'homilia es va lliurar el Credo a un grup significatiu de catequistes, que el van repartir a totes les persones assistents com a signe de la transmissió de la fe a la qual som tots cridats. Al mateix temps, l'escolania encenia els llantions (se'n van repartir cinc-cents) per renovar tots junts les promeses del baptisme. Uns llantions que es van mantenir encesos durant la resta de la celebració, atès que l'eucaristia es va acabar a la plaça de la Catedral, on es van dipositar les esmentades espelmes en un gran mapa de la diòcesi, significant així que tots som enviats a portar Crist en la vida de cada dia. En aquest ritu d'enviament també es va fer un acte de professió pública amb el cant del Credo per tal de subratllar que la fe, quan es viu de veritat i de cor, es porta en els llavis i en la vida. La celebració es va cloure a la mateixa plaça —i amb el mateix aire de joia viscut en el temple— compartint moments de fraternitat, mentre es repartia coca i vi per a tothom.

Girona

L'Any de la Fe, la crisi econòmica i les aspiracions del poble català centren l'homilia de Sant Narcís

Víctor Gay / Girona

L'Eucaristia que presideix el bisbe de Girona, en la festa de Sant Narcís, és un fita en aquesta singular celebració que aplega a la basílica de Sant Feliu de Girona una munió de fidels i també d'autoritats civils, més de trenta enguany, tants com preveres concelebrants.

L'homilia episcopal és esperada com el que és en realitat: una reflexió en veu alta a l'entorn de l'actualitat social, des de l'òptica de la comunitat cristiana de Girona. El bisbe, en efecte i com escrivia el cronista d'*El Punt/Avui*, «no va defugir analitzar la convulsa

realitat social i, especialment, política que travessa Catalunya».

En la primera part de la seva intervenció, Mons. Francesc Pardo feia especial referència a l'Any de la Fe, iniciat fa poc, plantejant la qüestió de l'actualitat i valor del projecte cristià, que ha donat i dona sentit a la història que «tan marcada pel mal i pel sofriment, esdevé història de la salvació». Un projecte que està amarant d'amor, ja que «no hi pot haver fe i esperança sense amor!».

Aquest amor es concreta pel que fa a l'Església amb el seu testimoni de caritat. «Celebrem aquests dies de festa en un situació de crisi econòmica que

a tots ens fa patir, i més a les persones que més intensament en sofreixen les conseqüències. El temps passa, i s'agreugen els sofriments.» En l'entorn d'aquesta situació es viuen signes que mantenen l'esperança, el suport familiar, empresaris que resisteixen per no acomiadar ningú, servidors i voluntaris de malalts i ancians... Especialment valorà l'obra d'institucions com Càritas, el Banc dels Aliments i Creu Roja, i insistí encara que «cal recuperar un estil de vida personal, familiar i institucional auster, generós i responsable».

La part final de l'homilia, el bisbe Francesc la centrà en l'actualitat

política: «Cal pregar per Catalunya», van ser les seves primeres paraules al respecte. Apuntà la nota dels bisbes del país, pensant en les properes eleccions, pel que fa als valors que cal tenir en compte.

«És necessari conèixer la voluntat, ben contrastada, dels ciutadans en relació amb el seu futur polític i social», apuntà també demanant que tots plegats ens esforcem per raonar més que cridar, explicar i no imposar, respectar i no menyprear, per retornar a la necessitat de pregar, evocant l'exhortació evangèlica, «demaneu i Déu us donarà, truqueu i us obrirà», per afegir, «demano els dons de l'Esperit Sant per a tots», i aquest «tots» inclou el «ciutadans de Catalunya, però també els d'Espanya», i aquests dons recordà que són: saviesa, intel·ligència, consell, fortalesa, ciència, pietat i temor de Déu... Queda dit...

Sant Feliu de Llobregat

Constitució del Tribunal Eclesiàstic

El nou organisme diocesà s'ocuparà majoritàriament dels processos judicials de nul·litat matrimonial

Redacció

Sant Feliu de Llobregat

Un pas més en la configuració de l'organigrama de la Cúria diocesana del bisbat de Sant Feliu va tenir lloc el 22 d'octubre passat amb l'acte de constitució del nou Tribunal Eclesiàstic de primera instància. L'acte protocol·lari havia estat precedit per la signatura, el 7 de setembre passat, del decret de constitució del tribunal eclesiàstic i els nomenaments dels seus components: vicari judicial, jutges i fedatari públic. El nou tribunal està format pel Dr. Albert Sols, vicari judicial; Mn. Rafael Sánchez, promotor de Justícia i defensor del Vincle; Mn. Antoni Fernández, Mn. Joan Lázaro i Mn. Armand Carbonell, jutges diocesans; i Mn. Joan Manel Serra, fedatari públic.

El nou tribunal eclesiàstic, en funcionament des de fa unes quantes setmanes, té la seva seu a la Casa de l'Església. Segons l'Estatut de la Cúria diocesana de Sant Feliu de Llobregat i el Codi de Dret Canònic, en cada diòcesi el jutge de primera instància és el bisbe diocesà, que pot exercir aquesta potestat en primera persona o, habitualment, mitjançant altres persones. De fet, el bisbe nomena un vicari judicial i altres jutges diocesans que amb potestat ordinària judiquen normalment les causes que arriben al Tribunal Eclesiàstic. Al tribunal li correspon judicar les reclamacions presentades per qualsevol persona de la diòcesi, quan aquestes considerin que queden lesionats els seus drets eclesiàstics. Majoritàriament, les causes es donen en el camp dels processos judicials de nul·litat de matrimoni.

L'acte de constitució del nou organis-

me diocesà es va iniciar a la capella de la casa de l'Església amb la professió de fe dels membres del tribunal. Després va tenir lloc l'acte protocol·lari a l'auditori de la Casa de l'Església, amb la presència de nombroses personalitats i representacions, entre les quals es comptaven Mn. Joan Benito, vicari judicial del tribunal eclesiàstic de Barcelona i en representació del cardenal arquebisbe de Barcelona; Mn. Jaume Berdoy, vicari general de Sant Feliu; Mn. Joan Lázaro, vicari judicial del tribunal eclesiàstic de Terrassa; Xavier Puigdollers, director general d'Afers religiosos; Gabriel González Fernández, degà de la fiscalia de Sant Feliu de Llobregat i representant del fiscal del tribunal superior de Justícia de Catalunya; Miquel Rodríguez Zamora, degà de l'il·lustre col·legi d'advocats de Sant Feliu de Llobregat, i Martí Boronat, Síndic de Greuges del municipi.

Després de jurar el càrrec sobre els Evangelis i escoltar diversos parlaments, Mons. Agustí Cortés, bisbe de la diòcesi, va tancar l'acte amb una exhortació als membres del nou tribunal per tal de desenvolupar les seves funcions amb un autèntic esperit de servei i buscant el bé del Poble de Déu.

Nova carta pastoral amb motiu de l'Any de la Fe

Redacció / Sant Feliu de Llobregat

Per ajudar tots els fidels a viure amb profunditat i esperit de renovació l'Any de la Fe, el bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Mons. Agustí Cortés, ha escrit una nova carta pastoral amb el títol *La bellesa de la fe i el goig del seu anunci*. «Bellesa i goig —afirma a l'inici del document— són dues mancances greus del nostre món, símptomes de malalties profundes, que afecten tota la nostra vida: les vides individuals i socials, el treball, l'economia i la cultura, la convivència quotidiana i les relacions institucionals... No estem exempts d'aquestes mancances a la nostra Església, quan vivim la nostra fe com si no fos veritable font de felicitat.»

El bisbe de Sant Feliu convida a no buscar «consols psicològics o provocar artificialment una alegria efímera». «El que volem —assegura— és viure profundament allò que és l'origen de tota veritat, bellesa i bondat, i que, per tant, garanteix l'alegria profunda i

serena, la pau i l'esperança, sense fugir de la realitat tal com és.» I diu més endavant: «El nostre tresor i la nostra perla, la llum i la sal, és Jesucrist viu. No podem dir que ens cal posseir-lo, perquè més aviat és Ell el qui ens posseeix a nosaltres, però aquest fet, que Ell sigui dintre o enmig nostre, sempre travessarà la nostra voluntat lliure, la nostra capacitat d'acollir la seva persona. És per això que, en definitiva, el que l'Any de la Fe posa en qüestió és la nostra fe, com és i com la vivim.»

El prelat afirma també que «creure gaudint de la bellesa del misteri trobat i anunciar-lo amb goig és, doncs, tot un mateix esdeveniment». «La fe i el seu anunci —conclou Mons. Agustí Cortés— són dues vessants d'una mateixa obra de l'Esperit en nosaltres. La crida essencial que avui se'ns fa és, doncs, una interpel·lació a tots, perquè ens obrim al do de l'amor de l'Esperit, cercant-lo, demanant-lo, acollint-lo i gaudint de la seva llum.»

Tibidabo^{us} informa

1. L'Urna de les Relíquies de Sant Joan Bosco a la Basílica del Sagrat Cor del Tibidabo

Benvingut a Casa

DON BOSCO
a la Basílica del Sagrat Cor de Jesús del Tibidabo

10 i 11 de novembre 2012

La Comunitat Salesiana del Tibidabo us convida a la Vetlla de Pregària, el dissabte dia 10 de novembre, a les 22 hores amb motiu de l'arribada de l'Urna de les relíquies de Sant Joan Bosco.

El diumenge dia 11 de novembre a les 11 hores amb la participació dels Adoradors, i tots els amics i família salesiana, Eucaristia Concelebrada que serà presidida pel senyor Cardenal de Barcelona, Mons. Lluís Martínez Sistach. Per a més informació truqueu al telèfon 934 175 686

2. Vetlla extraordinària de Crist Rei

El dissabte, 24 de novembre de 2012 se celebrarà la **Vetlla extraordinària de Crist Rei**, on s'imposaran les insígnies als Nous Adoradors Nocturns i Tarsicis. També s'imposarà el distintiu als Adoradors Veterans, Veterans Constants i Exemplars. L'Eucaristia concelebrada a les 22 hores serà presidida pel P. Oriol Oliveras Rector del Temple.

A les 21,30 hores. Sortirà de l'Avinguda Vallcarca 14-16 (prop de la Plaça de Lesseps) un autocar amb destinació al Tibidabo que tornarà al lloc d'origen acabada la celebració.

Un concili de tots

**Armand Puig
i Tàrrach**

Degà de la Facultat de
Teologia de Catalunya
(Article publicat a «El
Bon Pastor»)

El dia 11 d'octubre de 1962 feia bo i la lluna era plena. La tardor romana, daurada i elegant, clara i lluminosa, era testimoni de l'aplec de bisbes més gran de la història cristiana. Començava a Sant Pere del Vaticà un concili ecumènic, el Vaticà II. L'havia convocat el papa de Roma, un pagès de Sotto il Monte, nunci successivament a l'ortodoxa Sofia, a la Istanbul ortodoxa i musulmana i a la catòlica i laica París. El discurs d'obertura pronunciat pel, fins feia pocs mesos, patriarca de Venècia començava amb aquestes paraules: *Gaudet Mater Ecclesia*. Unes paraules que evocuen l'incipit del Pregó de Pasqua: *Exultet iam angelica turba caelorum*. El tema és semblant. Per Pasqua, una gran joia omple el cel i la terra perquè Crist ha ressuscitat. Aquell onze d'octubre, un goig extraordinari sacsejava la Mare Església perquè arribava l'hora del retrobament amb l'Evangeli sense glossa de Jesús, el Senyor, el vencedor del pecat i de la mort.

Les imatges d'aquella llarga processó de bisbes, tancada per la figura venerable de l'ancià Papa donaven la volta al món. L'Església entrava al Concili sense pors ni temors, disposada a deixar-se interpel·lar per l'Esperit, atenta a escoltar la veu del món, empesa per l'esperança. No hi entrava sola. Des del primer moment, des del 25 de gener del 1959, quan el beat Joan XXIII havia anunciat que se celebraria un Concili, el somni ecumènic formava part de l'Església. Ara, tan bon punt iniciat el Concili, un altre somni aniria prenent cos: el diàleg amb els homes i dones d'altres religions o sense cap religió. D'una certa manera, l'Església entrava al Concili amb els goigs i les esperances de la humanitat sencera, dels pobres i els desvalguts, dels allunyats i dels qui cerquen, dels del nord i dels del sud. Els pastors de l'Església que traspassaven el llindar de Sant Pere representaven la universalitat de l'Església i de l'Evangeli, la seva sol·licitud abastava tots els homes i dones del nostre món, «tota la nissaga humana», que dirà la *Gaudium et spes*, l'últim document que el Concili aprovaria, el més emblemàtic.

Un dels primers ritus litúrgics d'aquell onze d'octubre va ser l'entronització de la Sagrada Escripura. Havia arribat l'hora de retornar a la Paraula el seu lloc eminent i preminent dins l'Església. L'Església neix de l'Esperit i viu de la Paraula, que en darrer terme és la persona mateixa de Jesucrist, Verb etern del Pare. S'entronitzava el text que visibilitza la petja de l'Invisible en la història, que és mediació de la

comunicació personal i amiga de Déu a patriarques i profetes. Aquell Déu que ha tingut misericòrdia de l'ésser humà que s'esmuny en el no-sentit quan perd de vista la seva condició d'imatge del Creador. S'anunciava la *Dei Verbum*, el text més determinant del Concili, el responsable de la seva *svolta* teològica i bíblica.

La magna assemblea conciliar, que omplia la nau de la basílica vaticana, era, aquell onze d'octubre una comunitat exultant de lloança i acció de gràcies, però també una comunitat de petició. Era l'Església que s'emmiralla en la Santa Trinitat mentre pelegrina com a poble de Déu cap a la plena ciutadania del cel. Una Església que és comunió al voltant de Pere, unida per la fe i l'ensenyament dels apòstols des dels seus inicis, Mare engendradora de molts fills. Significativament, a l'assemblea conciliar, hi havien estat convidats observadors laics. Era un signe d'allò que s'esdevindria. El Vaticà II obriria les portes als laics com a membres actius de la comunicació de l'Evangeli. L'ecclesiològia seria un dels vectors centrals del Concili, en un esforç consistent d'autocomprensió, el que hi ha darrere la *Lumen gentium*, un text sòlid i de gran riquesa teològica.

La renovació conciliar va arribar al poble de Déu mitjançant el primer document que va ser aprovat: la *Sacro-sanctum concilium*. El pas a les llengües

«L'Església entrava al Concili amb els goigs i les esperances de la humanitat sencera, dels pobres i els desvalguts, dels allunyats i dels qui cerquen, dels del nord i dels del sud»

vernacles no era una cosa insòlita en la història de l'Església. De fet, el llatí es va convertir en llengua litúrgica de l'Església romana quan en el segle III va substituir el grec: a Roma, de mica en mica, el llatí s'havia convertit en la llengua de les classes populars de la ciutat —que fins aleshores havien parlat grec—, i aquest canvi sociolingüístic va provocar l'adopció d'una nova llengua litúrgica. Ara, feia molts segles que les llengües romàniques eren parlades en els territoris de l'antic Imperi edificat sobre el llatí com a llengua comuna. Tanmateix, només la predicació feia servir la llengua del poble, i la paraula de Déu continuava proclamant-se en

la *lingua sacra*. El Concili obre el màxim tresor de l'Església, que és la Sagrada Escripura, base de la litúrgia, i decideix que hi hagi tantes *linguae sacrae* com llengües hi ha a la terra. Ieixampla aquest tresor amb la lectura dels Pares, els primers que van ser dipositaris dels textos revelats.

La generació que va viure personalment el Concili té més de setanta anys. Ella va tenir la sort de testimoniar uns temps de radical esperança, però també va haver de passar per una època complexa i difícil, entre les secularitzacions de molts preveres (un terç dels preveres catalans) i una contestació endurida. Ara, aquesta generació, més enllà de les nostàlgies, ha de saber explicar l'entusiasme

conciliar d'una Església que no volia tancar-se dins de cap fortaleza, però no ha de convertir el Concili en un patrimoni exclusiu. Hi ha també els qui han nascut després del Concili i tenen, per tant, menys de setanta anys. Aquests s'han trobat amb un món cada vegada més distant de Déu i més pendent de si mateix, i han d'exercir el seu ministeri en una societat que es mou entre l'individualisme i el materialisme, el relativisme i la crisi. Aquesta generació ha de sentir-se plenament seu el magisteri conciliar i no ha d'equivocar l'anàlisi pensant que el Concili és a l'origen de les dificultats actuals. Afirmar això seria tant com dir que l'Esperit no va guiar l'Església reunida.

El Vaticà II és de tots, com ho foren Trento o el IV del Laterà. Un Concili no és un esdeveniment generacional sinó universal, en el temps i en l'espai, en amplària i en profunditat històriques. I sobretot és un esdeveniment de gran abast espiritual que reproduïx la Pentecosta. I diuen els Fets dels apòstols que els qui van rebre l'Esperit i els qui es van unir després a ells gràcies a la predicació de Pere formaven «un sol cor i una sola ànima» (4,32). Aquesta és l'Església que, com a misteri de comunió, va cloure el Concili el vuit de desembre de 1965 i es va endinsar pels camins del món amb la missió de portar l'Evangeli de Jesús a «tota la creació» (Marc 16, 15).

«Fills estimats! Avui us convido a pregar per les meves intencions. Renoveu el dejuni i la pregària, perquè Satanàs és astut i atrau molts cors al pecat i a la perdició. Jo us convido, fills meus, a la santedat i a viure en la gràcia. Adoreu el meu Fill perquè Ell us ompli amb la seva pau i el seu amor que vosaltres anheueu. Gràcies per haver respost a la meva crida!»

Missatge de la Reina de la Pau, 25 d'octubre del 2012

Subscripció bimestral gratuïta *Eco Mª Reina de la Pau*: «Amics de Medjugorje»

C/ Sant Ignasi, 26 - 1r - 08700 IGUALADA; Edició en castellà: C/ Mare de Déu dels Àngels, 32 - 08221 Terrassa (Barcelona)

Comandes llibres: hijosdemedjugorjeespana@gmail.com - Tel. 629 792 849 / 676 059 594

www.mensajerosdelareinadelapaz.org

www.virgendemedjugorje.org

Presentat un llibre sobre sant Pere Nolasc

A l'acte es van escenificar moments de la vida del fundador de l'orde de la Mercè

Text i fotos: **Jordi Curcó**
Lleida

L'aula magna de l'Institut d'Estudis Ilerdencs va acollir recentment la presentació del llibre *Pedro Nolasco, el otro Redentor*. El llibre és obra de l'incansable treball de recerca del P. Joaquín Millán Rubio, rector de la parròquia de la Mercè, que els pares mercedaris regenten a la ciutat de Lleida, conjuntament amb l'atenció espiritual del Centre Penitenciari Ponent.

Davant d'un nombrós públic que omplia de gom a gom l'aula magna, es va fer una original presentació del voluminós llibre (631 pàgines) del P. Millán. En primer lloc hi va intervenir el P. Joaquín Pina, superior de la comunitat de la Mercè de Lleida. «Parlar de sant Pere Nolasc —va dir— és parlar de la Mercè. La història continua avui amb la nostra estimació envers els presos, el pobres i els mancats de llibertat.» El superior dels mercedaris de Lleida va tenir també paraules d'agraïment per al P. Millán: «Pel seu esforç a seguir fent Mercè i pel seu amor a l'orde.»

Tot seguit, va parlar el vicari episcopal, Mn. Antoni Agelet, que va qualificar l'obra del P. Millán com «un gran llibre que ens apropa la història de l'orde de la Mercè». En aquest sentit, es va referir al convent de Lleida com una de les primeres fundacions de l'orde ja abans de l'any 1225.

El vicepresident de la Diputació de Lleida, Miquel Padilla, que va presidir l'acte, va agrair, en unes sentides paraules, l'esforç de recerca del P. Millán que ens ha apropiat amb aquest volum la vida i l'obra de sant Pere Nolasc, «un català universal insigne nascut a Barcelona». Padilla va mostrar la gratitud, en nom de la Diputació, envers el treball solidari dels Mercedaris a Lleida.

Cristóbal Rubio Millán, nebot de l'autor, va oferir unes pinzellades de la vida mercedària del seu oncle. Va destacar el fet que, amb poc mes de 10 anys, el P. Joaquín Millán va deixar el seu poble natal, Estepuel (Terol), per ingressar a l'orde de la Mercè, i que ha treballat al llarg de la seva vida religiosa en els convents i comunitats del Puig, València, Saragossa, Reus, Elx, Barcelona i actualment a Lleida, sense oblidar la seva estada al Panamà.

Rubio va parlar també de la dilatada obra d'investigació del P. Millán. Va ressaltar algunes de les seves darreres obres com ara *El convento de la Merced de Lérida, Eucarísticas* i el llibre sobre els màrtirs mercedaris de 1936-1939, a més de l'obra que es presentava, on es pot gaudir de «la fortalesa i el gran cor de Pere Nolasc». També va destacar el seu treball actual com a director de la revista *Obra Mercedaria*.

Després va prendre la paraula el P. Millán, dempeus davant d'un faristol i lluint l'hàbit mercedari. Amb la seva

El P. Joaquín Millán amb els participants a la presentació del llibre.

Representació de l'aparició de la Mare de Déu a sant Pere Nolasc.

característica fruïció de paraula, va qualificar la seva obra com «un treball d'anys» i va explicar per ratificar-ho que el llibre recull un total de 2.780 noms i gairebé 300 cites.

Referint-se al protagonista de l'obra, es va manifestar un enamorat

de la figura del seu fundador: «Pere Nolasc va cercar el bé de debò en la societat; d'ell hem après a ser solidaris amb els pobres. Ell ha estat molt important en la meua vida. No m'he penedit ni un sol dia de ser religiós mercedari.»

Teatre, tambors i bombos

En aquest moment de la presentació i quan el P. Millán anava desgranant els moments més significatius de la vida de sant Pere Nolasc, diversos actors afeccionats, homes i dones, grans i petits, tots ells membres de la comunitat parroquial de la Mercè —que ja tenen el costum de representar *La Passió* per Setmana Santa o el *Misteri del naixement de Jesús* per Nadal— van escenificar alguns moments de la vida del sant. Es va iniciar amb l'escena de la fundació de l'orde per la redempció de captius, com a conseqüència de l'aparició de la Mare de Déu al sant, l'1 d'agost del 1218. «La caritat i Maria de la Mercè ens defineixen», va assegurar el P. Millán.

En les escenes aparegueren els dos personatges que van ser claus en la fundació mercedària. D'una banda, el bisbe de Barcelona Berenguer de Palou, i, de l'altra, el rei Jaume I, «considerat com el nostre segon fundador, ja que amb Pere Nolasc va fundar divuit convents». «El més important de Jaume I no és el que ens va donar, com foren les quatre barres del nostre escut, sinó del que ens va alliberar», va explicar el P. Millán al públic, entre representació i representació.

Tampoc no podien faltar a l'acte l'Agrupació de Tambors i Bombos de la Confraria de la Mercè, protagonistes de la Setmana Santa de Lleida, els quals, dirigits pel P. Joaquín Pina, van acompanyar amb els seus singulars tocs l'inici i el final de la presentació. Els 50 membres de l'Agrupació van fer ressonar els seus timbals al pati gòtic de l'antic Hospital de Santa Maria, seu avui de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, davant del qual hi hagué el segon convent mercedari de Lleida, enderrocat per construir-hi l'actual catedral nova. Però això és ja una altra història.

El llibre ha estat també presentat a la catedral de Barcelona.

Atorgats els premis ¡Bravo! 2012

Redacció / Madrid

El jurat designat per la Comissió Episcopal de Mitjans de Comunicació Social (CEMCS) ha atorgat els premis ¡Bravo!, que concedeix anualment la CEMCS amb l'objectiu de «reconèixer, per part de l'Església, la tasca meritòria de tots aquells professionals de la comunicació en els diversos mitjans que s'hagin distingit pel servei a la dignitat de la persona, els drets humans i els valors evangèlics».

ELS PREMIS HAN ESTAT ELS SEGÜENTS:

- Premi ¡Bravo! especial: Càritas espanyola
- Premi ¡Bravo! de premsa: Ignacio Camacho

- Premi ¡Bravo! de ràdio: Javi Nieves
- Premi ¡Bravo! de televisió: Jordi Hurtado, per *Saber y ganar*, de TVE2
- Premi ¡Bravo! de cinema: *Maktub*, de Paco Arango
- Premi ¡Bravo! de música: Pablo Colino i Valentí Miserachs, mestres de capella de les basíliques papals de Sant Pere i Santa Maria la Major, de Roma
- Premi ¡Bravo! de noves tecnologies: CEU Media
- Premi ¡Bravo! a la tasca diocesana en mitjans de comunicació: el programa religiós de COPE Terol, realitzat per joves i adolescents
- Premi ¡Bravo! de publicitat: *Actitud Azul*, campanya de la Fundació Endesa

Sant Bru ja il·lumina Barcelona des de la Sagrada Família

L'acte de benedicció de la imatge va comptar amb la presència excepcional de dos monjos cartoixans

Pep Daudé/Basilica Sagrada Família

El bisbe Sebastià Taltavull va beneir la imatge de sant Bru.

Samuel Gutiérrez
Barcelona

L'hàbitat natural dels monjos cartoixans és el seu monestir, la Cartoixa, on són cridats a viure una vida de soledat i silenci radical. Gairebé mai no en surten, tret d'ocasions veritablement excepcionals. Una d'elles va tenir lloc el 6 d'octubre passat, festa precisament de Sant Bru, fundador de l'orde cartoixà, quan dos monjos de la Cartoixa de Montalegre, a Tiana, van abandonar per unes hores el seu monestir per assistir a l'entronització i benedicció de la nova imatge de sant Bru, obra de l'escultora Montserrat Garcia Rius, a

«Per a nosaltres, fills de sant Bru, és un honor i un autèntic privilegi que el nostre sant figuri aquí, al cor de Barcelona»

l'absis de la Sagrada Família. «La nostra presència avui aquí es pot qualificar de veritable fet excepcional —va dir el P. Manuel M. Mendoza, prior de la Cartoixa—, pel nostre recés habitual de tota concentració humana i pel nostre carisma de solitud i de silenci. Som aquí perquè el senyor cardenal va tenir la gentilesa de demanar-li al pare general del nostre orde, que va concedir-ho en atenció a la naturalesa singular d'aquest esdeveniment.»

També d'excepcional es pot qualificar la presència de sant Bru a la Sagrada Família. «El nostre fundador —explicava Mendoza— va preferir sempre una vida humil i amagada. I el nostre orde, seguint el seu exemple i esperit, s'aparta igualment de tot el que sigui exhibició i propaganda externa.» I afegia emocionat: «Malgrat que tot això ho sabia molt bé l'arquitecte Gaudí, la seva devoció al nostre orde i al nostre sant el van portar a elegir-lo personalment per formar part del grup de grans sants i destacats fundadors que enriquiran amb magnífiques escultures aquesta meravellosa basílica.» «Per a nosaltres, fills de sant Bru —va acabar exclamant— és un honor i un autèntic privilegi que el nostre sant figuri aquí, al cor de Barcelona. També serà celestial alegria per a l'arquitecte Gaudí, que ara ens contempla des del cel!»

Monumentalitat i sobrietat

La imatge de sant Bru creada per Montserrat Garcia Rius ha fet les delí-

cies de tothom. Fins i tot a vint metres d'alçada, on està situada a l'absis exterior de la Sagrada Família, es pot distingir la seva majestuositat. «Estem molt admirats per la seva obra —va dir el P. Manuel M. Mendoza fent seus els sentiments del pare general de la Cartoixa— en la que sobresurten la seva monumentalitat, la seva sobrietat i la seva interioritat. Les particularitats del seu rostre ressalten molts, manifesten fidelment la personalitat del nostre fundador i penso que col·locada a la façana de la basílica provocarà una viva impressió i una devota atracció als innumbrables pelegrins que visiten aquest meravellós temple de la Sagrada Família, famós arreu del món.»

L'acte de benedicció de la imatge, precedit per la celebració de l'Eucaristia a la cripta de la Sagrada Família, va ser presidit per Mons. Sebastià Taltavull, bisbe auxiliar de Barcelona, en representació del cardenal Lluís Martínez Sistach, que era a Roma per participar en el Sínode de Bisbes. Mons. Taltavull va convidar els nombrosos assistents a deixar-se il·luminar per la vida i exemple de sant Bru. «Els sants són fars que il·luminen nit i dia —va manifestar—. I la imatge d'aquest sant que és sant Bru la volem avui posar ben visible en aquest gran retaule que és la Sagrada Família, mirant cap a l'exterior, perquè es vegi i puguem descobrir la lluminositat de seva vida.» En la seva homilia, el bisbe auxiliar va recordar també que la santedat és una crida universal en l'Església: «Contemplant sant Bru, aquesta festa avui ens fa una nova crida a la santedat. Que l'amor de Déu es manifesti a través de la nostra vida a tanta i tanta gent que necessita ser estimada.»

Mons. Sebastià Taltavull va agrair a Déu «aquest testimoni tan clar i evident d'un sant que va buscar la solitud, per trobar-se més amb Déu, per escoltar amb més netedat i autenticitat tot el que Déu li volia dir». «La vida d'un cristià —va acabar dient— no pot tenir sentit si no parteix d'aquests moments d'intimitat amb el Senyor. La relació amb Déu obre els ulls i el cor a la realitat del món i de la vida i descobren com Déu mira aquesta realitat. Des de Déu hi ha una nova llum que es projecta sobre la nostra vida.»

Nou alè per a la Cartoixa

La presència avui de sant Bru a la Sagrada Família ha estat possible també, en gran mesura, gràcies al suport de l'associació Amics de la Cartoixa de Montalegre. Els membres de l'entitat valoren molt positivament el resultat final i esperen que la col·locació de la imatge al temple gaudinià permeti conèixer més i millor un dels tresors culturals i religiosos més valuosos, i a la vegada poc coneguts, de Catalunya. L'any 2015 la Cartoixa de Montalegre celebrarà els 600 anys de la seva fundació. «Tant de bo que aquesta inauguració d'avui —desitgen des de l'associació d'Amics de Montalegre— sigui un punt de partida per revifar la Cartoixa i donar-li un nou alè de vida.»

De la mateixa autora, Montserrat Garcia Rius, i ben a prop físicament de sant Bru, al mateix absis de la Sagrada Família, el pròxim 28 de novembre, a les 10.30 h, serà entronitzada i beneïda una altra escultura, en aquest cas de sant Bernat, fundador del Cister.

得身名
與與與
亡貨身
孰孰孰
病多親

Entre el nom i el cos,
qui té la primacia?

Entre el cos i la riquesa,
quin és més apreciable?

Entre guany i pèrdua,
què és més dolorós?

**MOVIMENT I TERTÚLIA
AMB PETER YANG**

Dissabte 17 de novembre,
a les 18.30, tertúlia.
Diumenge 18,
a les 12 h, missa.

TAI - TXI ZEN CRISTIÀ
«Rincón del Silencio»

c/ Floridablanca, 133, baixos - 08011 Barcelona
Informació, Tel. 934 242 787

Enraonar sobre el beat Pere Tarrés (37)

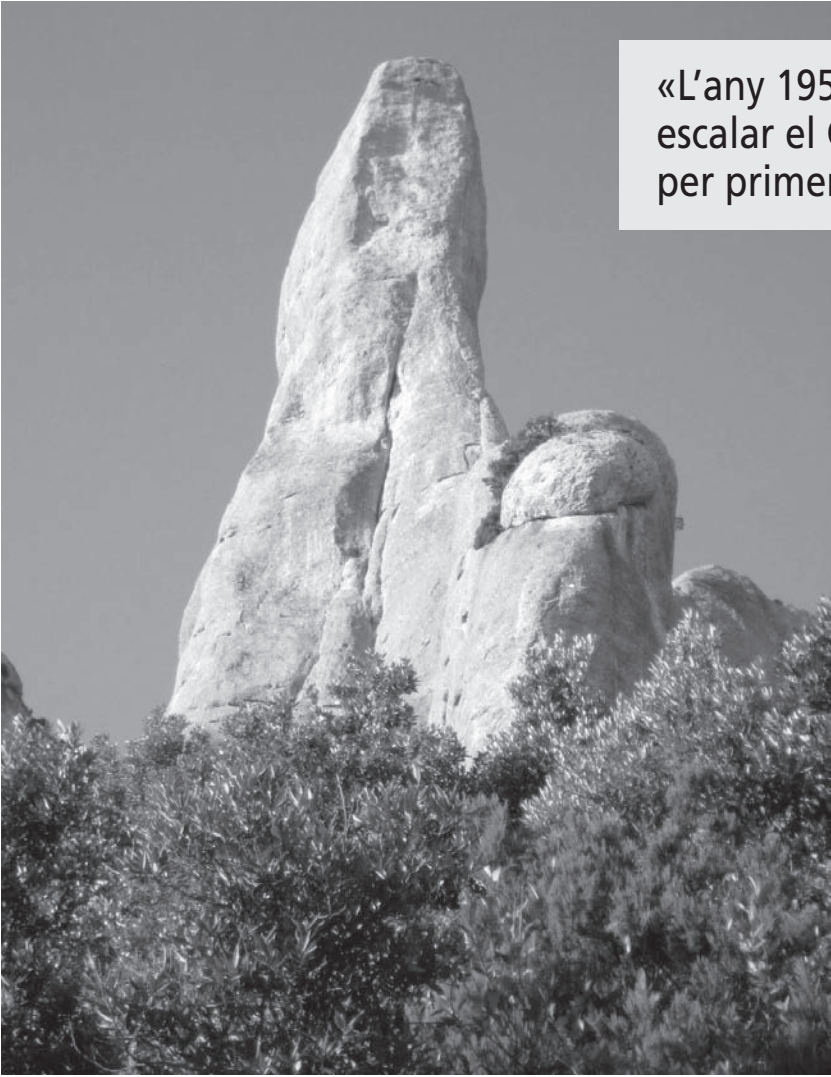
Tarrés i el Cavall Bernat

El dia 27 d'abril d'enguany, a la missa conventual del monestir de Montserrat, els senyors Miquel Ros i Jordi Solà van ser els encarregats de fer la salutació d'entrada a la missa, ja que s'esqueia el seixantè aniversari de la primera missa celebrada al cim del Cavall Bernat —la roca menhir de la serralada de Montserrat—. Ells són els supervivents dels set joves que van participar en aquella fita.

Era el dia de la festa de la Mare de Déu de Montserrat de l'any 1952, i a Barcelona es preparava el Congrés Eucarístic Internacional, quan set joves barcelonins van escalar el Cavall Bernat per celebrar, per primera vegada, la missa al capdamunt d'aquesta roca del massís de Montserrat. La missa va ser oficiada per Mn. Malaquies Zayas, que era el viceconsiliari de l'OCPD (Orientació Catòlica i Professional del Dependent), entitat sorgida en ser suprimida la Federació de Joves Cristians de Catalunya i formada principalment per alguns dels antics membres.

El somni del Dr. Tarrés

El Dr. Tarrés, que havia estat el consiliari de l'OCPD, havia tingut la idea, i va ser ell qui encoratjava aquells joves, aficionats a l'escalada, dia darrere dia, a animar-se a realitzar l'acte de lloar Déu amb la missa al cim del Cavall Bernat. Finalment, després de veure els pros i contres, el 27 d'abril del 1952, es va acomplir el somni

«L'any 1952, set joves barcelonins van escalar el Cavall Bernat per celebrar-hi, per primera vegada, una missa»

del Dr. Pere Tarrés, que dissortadament no va poder veure la facècia, ja que havia mort dos anys abans. Dos dels escaladors van pujar, el dia abans, tot el material per poder dir la missa, i ja van fer nit dalt del Cavall Bernat. L'endemà els altres cinc, entre els quals s'hi comptava Mn. Zayas, van començar l'ascens cap a les nou del matí i al migdia, en un dia rúfol amb molt vent, van celebrar la missa, en què van recordar el Dr. Tarrés, l'antic consiliari, inspirador de l'aventura.

La mà de Déu

El beat Pere Tarrés era un fervent admirador de la natura, un enamorat de la muntanya, on veia la mà de Déu i on tot el portava a lloar el Creador: els cims nevats, els rierols, les flors boscanes... La seva ànima extraordinàriament sensible hi fruïa molt, tot contemplant les meravelles que se li obrien als ulls. No ens ha d'estranyar que tingués aquesta idea tan singular de celebrar una missa al cim del Cavall Bernat.

Mn. Francesc Raventós
Vicepostulador de la causa de canonització del beat Pere Tarrés

El món dels goigs (15)

<http://assocamicsdelsgoigs.blogspot.com/>

Nora Vela

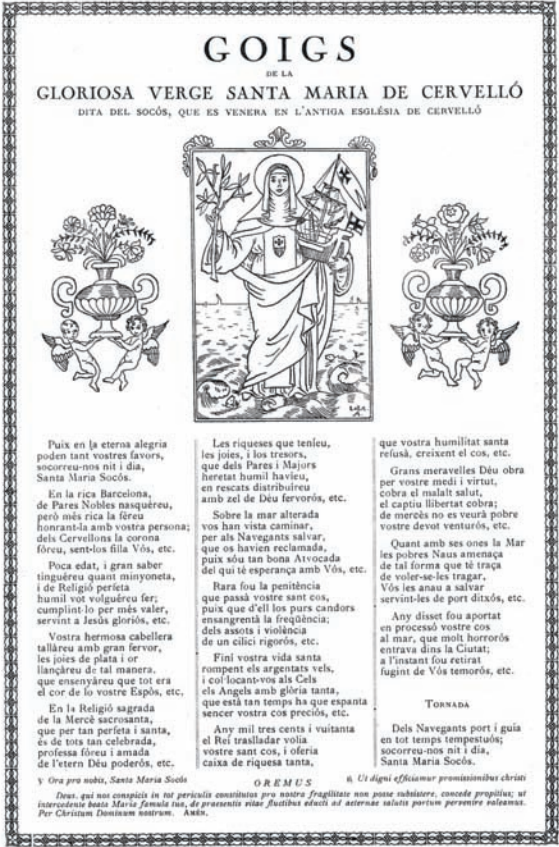
Santa Maria de Cervelló: una dama barcelonina del segle XIII

És el primer que afirmen els goigs més antics, quan expliquen que «en la rica Barcelonal de pares nobles nasquéreu», i que fou filla del baró de Cervelló. Són uns fulls dels segles XVIII i XIX, impresos a Barcelona a l'obra dels Pla. Diuen també que va ingressar a l'orde de la Mercè ultra desfer-se de béns i joies. En morir, després d'una vida virtuosa, el seu cos es va conservar incorrupte fins que l'any 1380 el rei va traslladar-lo a un ric sarcòfag que, en aquell moment, es venerava al reial i primer convent del sagrat i militar orde de Nostra Senyora de la Mercè. El fet d'haver estat vista caminant sobre les aigües per salvar navegants va fer que es considerés patrona dels homes de la mar, i les cobles relaten com treien el seu cos en processó en cas de grans temporals. Salut i alliberament de captius eren els prec més freqüents dels seus devots.

A finals del segle XIX trobem un nou full en què per primera vegada se la reconeix com a «directora» de la branca femenina de l'orde de la Mercè per encàrrec de fra Bernat de Corbera.

Sisè centenari

Amb motiu de celebrar-se el sisè centenari de la seva mort l'any 1890, la parròquia de Santa Maria del Mar li va dedicar uns goigs amb detalls hagiogràfics nous, en explicar que hi va ser batejada el 1230, ja que la seva família vivia al palau Dalmases del carrer Montcada: «com Santa i sa feligresal esta parròquia

us venera», canten.

Els primers goigs musicats, a càrrec del mestre Pérez Moya sobre una lletra de Josep Massons, els trobem el 1950 amb motiu de l'Any Sant: en ells se la reconeix com a fundadora de la Mercè femenina, que porta com a emblema l'escut de la Creu i les barres d'Aragó, i se la invoca també amb l'apel·latiu de Maria del Socós. Confirmen que es troba incorrupta en la basílica de la Mercè.

Goigs recents

Poc després se'n publiquen de nous que aporten la novetat d'informar-nos sobre les primeres mercedàries que van formar la primitiva comunitat: «Nobles dames us segueixen/ admirant la vostra fe», diuen. Uns goigs recents, de l'any 2000, ofereixen al revers una nota històrica completa que aclareix que va ser el rei Pere el Cerimoniós qui va fer-li el sepulcre nou, que és una de les joies conservades al Museu Diocesà de Barcelona, tot mostrant-lo en una fotografia adjunta, i que va ser canonitzada el 1692.

A la santa se la representa en xilografies molt boniques, amb l'hàbit de mercedària i portant a la mà una airosa nau, tema que es repeteix en quasi tots els goigs. El que acompanya aquestes ratlles mostra un graciós dibuix de Maria de Cervelló, realitzat per Lola Anglada, i fet a Barcelona per la impremta Arolas, sense precisar-ne la data.

El gran desconegut

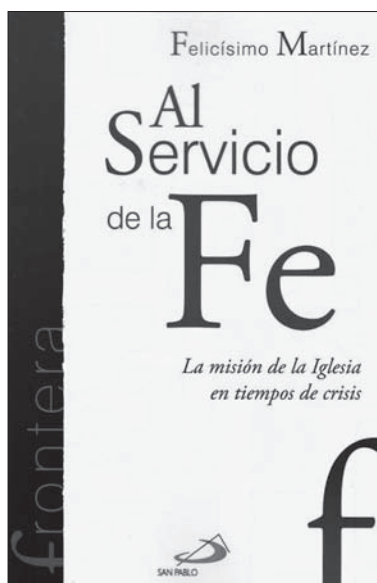
Aquest llibre pretén, d'una manera divulgativa i alhora rigorosa, introduir el lector en una lectura de l'Antic Testament des de la perspectiva de la fe en Crist. En moltes comunitats cristianes, l'Antic Testament continua sent el gran desconegut. Per això, aquesta obra pot ser un bon instrument per a la catequesi i l'ensenyament religiós durant l'Any de la Fe. L'autor és el sacerdot i escriptor Ignacio Carbajosa, doctor en Ciències Bíbliques.

Ignacio Carbajosa, *Un escriba en la corte del rey*. Ediciones Encuentro, Col·lecció Ensayos-Religión, 2012, 280 pàg.

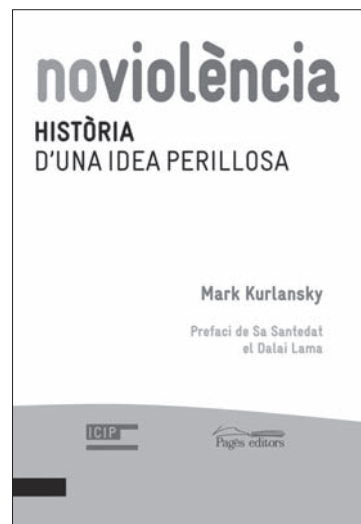
Missió eclesial

El sacerdot i dominic Felícísimo Martínez, doctor en Teologia, ofereix al llarg d'aquestes pàgines una sèrie d'assaigs de teologia pràctica sobre l'essència de la missió eclesial: l'evangelització, la construcció d'una Església més participativa, etc. Els textos intenten donar resposta al gran repte que l'Església té avui: com transmetre la fe en un món secular i en una cultura laica?, com traduir i fer significatiu el missatge cristià en un nou context cultural?

Felícísimo Martínez, *Al servicio de la fe*. Editorial San Pablo, Col·lecció Frontera, 2012, 408 pàg.

Idea revolucionària

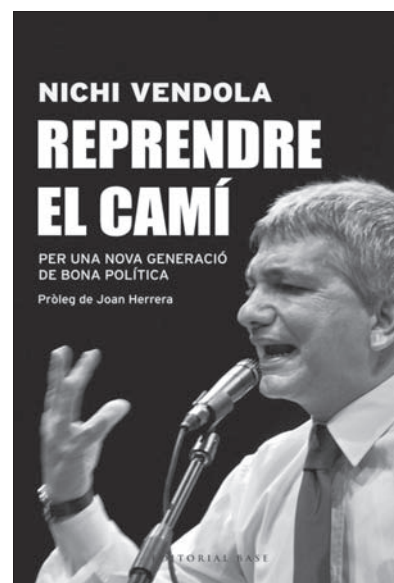
El periodista Mark Kurlansky ens mostra que sempre hi ha hagut persones que han practicat la no-violència. Es tracta d'una de les poques idees revolucionàries de debò, una idea que aspira a canviar del tot la naturalesa de la societat, una amenaça per a l'ordre establert. L'autor, que fa un repàs audaç i original de la no-violència en la història humana, ofereix vint-i-cinc lliçons sobre la naturalesa, les implicacions i el potencial de la no-violència.

Mark Kurlansky, *Noviolència. Història d'una idea perillosa*. Pagès Editors-ICIP, Col·lecció Noviolència i Lluita per la Pau, 2012, 184 pàg.

Per una societat més justa

Nichi Vendola és un dels polítics més interessants del panorama polític europeu contemporani. Defensa urgentment la configuració d'una nova generació política que doni resposta a les necessitats reals d'una societat immersa en una greu crisi econòmica i que no s'identifica amb el model polític vigent. El polític italià aposta per configurar un nou discurs teòric i programàtic que ens condueixi a la recuperació dels valors democràtics i socials.

Nichi Vendola, *Reprendre el camí*. Editorial Base, Col·lecció Base Històrica, 2012, 128 pàg.

Ràdio Estel Notícies

Aquest diumenge, la missa de tarda des de la Sagrada Família de Barcelona

Serà a partir de les 17.00 amb un doble motiu: la celebració dels dos anys de la dedicació del temple de la Sagrada Família per Benet XVI i l'inici de l'Any de la Fe, proclamat també pel Sant Pare, a la diòcesi de Barcelona. Durant la celebració eucarística s'informarà dels actes que se celebraran a la diòcesi de Barcelona durant els propers mesos.

Canvis d'horaris d'emissió

A partir d'aquest cap de setmana alguns programes de Ràdio Estel tenen una nova ubicació a la nostra graella: *El campanar*, programa de la diòcesi de Tarragona, s'emet a les 18.00 hores dels dissabtes; *Església viva*, de la Diòcesi de Girona, els diumenges a les 08.00 del matí; *Església d'Urgell*, a les 08.30, i *De bat a bat*, de la diòcesi de Lleida, els diumenges a les 17.30 de la tarda, al començament del bloc de programes religiosos de tarda del dia del Senyor. Excepcionalment aquest diumenge dia 11 s'emetrà després de la transmissió de la missa de la Sagrada Família.

«Del camp a taula», nou programa de ràdio dedicat al món rural

Realitzat pel periodista especialitzat en temes agraris Isidre Font, s'emetrà cada dissabte a les vuit del matí. Durant una hora s'analitzaran tots els temes d'interès relacionats amb món rural català, i es farà ressò de les notícies més importants del sector, així com d'aquelles que afectin els consumidors, tots nosaltres. El programa d'aquest dissabte compta amb la presència del conseller d'Agricultura, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya, Josep M. Pelegrí.

■ Barcelona 106.6 ■ Tarragona 100.6 ■ Catalunya Central 93.7 ■ Girona 103.4 ■ Tortosa 90.1 ■ Garraf 96.8 ■ Osona 98.4
Ràdio Principat / ■ Lleida 91.5 ■ Cerdanya 104.4 ■ Seu d'Urgell 105.0 ■ Andorra 107.5

Crítica literària

Fam, desnutrició, especulació...
l'oblit de la condició moral

El 1951 Josué de Castro publica *Geopolítica del hambre*. Esdevé un best seller. És una anàlisi de les causes socials de la fam: la fam és conseqüència (un producte) de l'acció humana, de l'organització social i econòmica. El problema segueix, és més, s'ha agreujat amb el temps i, actualment, J. Ziegler dóna unes xifres esfereïdores: cada cinc segons un nen menor de deu anys mor de fam... «en un planeta que vomita riquesa», cada dia moren de fam 57.000 persones, les seqüeles greus de la desnutrició afecten 1.000 milions de persones, quan l'agricultura mundial en podria alimentar 12.000 milions (som 7.000 milions), segueixo?... el problema no és tant la relació població-alimentació, ni la climatologia (sense obviar-ne la influència: a la banya d'Àfrica hi ha una sequera punyent des de fa cinc anys), ni els desastres naturals..., com la manca d'una estructura de reserva alimentària semblant a altres països perquè el preu dels aliments no ho permet, i això solament a tall d'exemple.

Es pot posar fi a aquesta situació? Sembla que és senzill (!?): es tracta de canviar les lleis que permeten especular amb els aliments. «La destrucció cada any, de desenes de milions d'homes, dones i nens a causa de la fam constitueix

JEAN ZIEGLER

Destrucción masiva / Geopolítica del hambre
Península, 2012, 336 pàg.

l'escàndol del nostre segle» (Pròleg). Tot el llibre és un text impressionant, la lletra es transforma en imatges que, des del nostre àmbit, esdevenen inaudites, per dir-ho d'alguna manera. L'article 25 de la *Declaració Universal dels Drets Humans* defineix el dret a l'alimentació juntament amb altres; però, en ell mateix, ja ens hauria d'aver-gonyir la necessitat d'una Declaració de Drets Humans quan els drets que s'hi reflecteixen són (haurien de ser) de consideració i compliment natural per a les persones i llurs societats.

El llibre és el resultat de l'experiència i treball de l'autor al llarg de vuit anys com a relator de les Nacions Unides per al dret a l'alimentació fent referència, sovint, a les missions dutes a terme a l'Índia, Níger, Bangla Desh, Mongòlia, Guatemala, etc. El llibre s'estructura en quatre parts. A la primera es descriu la magnitud del desastre segons estadístiques i informes de les Nacions Unides, centres d'investigació, ONG: la guerra,

allà on sigui, també genera fam i, de vegades, la fam provocada esdevé una arma letal. A la segona part, es dóna raó del despertar de la consciència occidental (Josué de Castro és un autor estudiat). A la tercera part, es posa en evidència els enemics del dret a l'alimentació (els organismes internacionals poc poden fer-hi: FAO i PMA). A la quarta part es diuen les raons de la decadència dels organismes internacionals: el poder de les societats agroindustrials, l'especulació en el preu dels aliments, els trusts internacionals... juguen amb la vida i la mort de poblacions. La cinquena i sisena part, explica per què i com l'afany pel benefici lucratiu és el gran obstacle per resoldre la fam al món.

A les societats benestants, sembla com si les persones haguessin perdut la capacitat de reflexionar sobre la realitat més enllà de la mediatització de tot tipus a la qual estan sotmeses, de tal manera que ja des de la infància creixen amb la naturalitat d'una colla de béns

que no estan a l'abast d'un gran nombre de persones (en el nostre àmbit, les mancances són ben punyents també). L'any 2000, el mateix autor publica *La fam al món explicada al meu fill* (ed. Empúries). Un bon complement al llibre que comentem.

Rosa M. Boixareu
Vilaplana
Síndica de Greuges de la URL

Crítica cinematogràfica

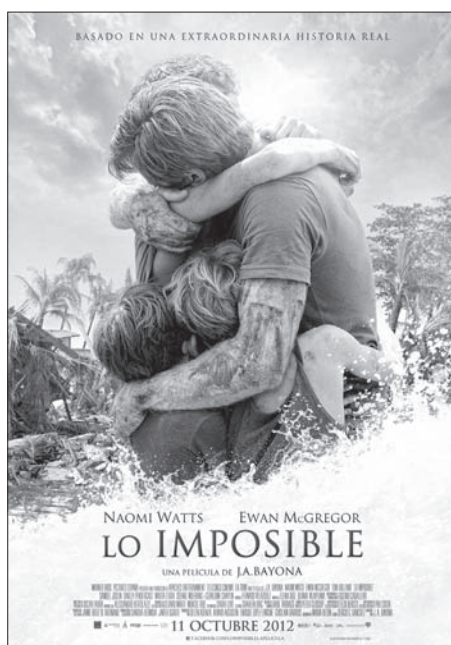
Un tsunami de solidaritat

LO IMPOSIBLE

DIRECTOR: J. A. Bayona.
INTÈRPRETS: Naomi Watts, Ewan McGregor, Tom Holland, Samuel Joslin, Oaklee Pendergast, Marta Etura, Geraldine Chaplin.
MÚSICA: Fernando Velázquez.
GÈNERE: drama.
107 minuts. Espanya, 2012.

Fa cinc anys una pel·lícula espanyola, *El orfanato*, arrasava a la taquilla i provocava en la crítica i en el públic un aplaudiment gairebé unànime en tractar-se d'una pel·lícula de suspens i terror d'una qualitat impecable que complia amb escreix els requisits del gènere. Donava a conèixer un director novell, Juan Antonio Bayona (Barcelona 1985), que deixava bocabadats tots els cinèfils i que es perfilava com un director interessant.

Cinc anys després Bayona estrena *Lo imposible*, un film espectacular en el qual s'expliquen les vicissituds d'una família espanyola que el Nadal del 2004 era a Tailàndia quan un tsunami al Pacífic va devastar zones d'aquest país i altres d'Indonèsia, Sri Lanka, l'Índia, Bangla Desh, Burma, Malàisia, les Illes Maldives, Somàlia, Kènia, Tanzània i les

illes Seychelles. La tragèdia es va cobrar 300.000 vides, al marge de milers de ferits i destrosses multimilionàries.

Bayona va sentir una entrevista radiofònica en la qual María Belón (la protagonista autèntica de la història) explicava a la periodista Gemma Nierga tot el que havia viscut a Tailàndia. La María va explicar com va viure amb la seva família el tsunami i com després de l'onada gegant van

quedar separats i es van enfrontar al malson d'haver d'assumir que les vacances agradables que vivien s'havien transformat en qüestió de segons en una lluita terrible enmig d'un paisatge devastat i ple de mort. La protagonista real deia: «He oblidat el dolor físic i del dolor emocional em fa vergonya parlar-ne perquè em costa enfrontar-me a la idea d'haver sobreviscut, de ser tan privilegiada.» Tota la família, la María, autora de l'argument, el seu marit Enrique Álvarez i els seus fills Lucas, Tomás i Simón, es van implicar en el rodatge de la seva mateixa història.

La pel·lícula de seguida se submergeix en el drama. Tot just han passat 10 minuts de projecció en què s'expliquen les vacances idíl·liques de la família, arriba l'onada brutal. La narració de la devastació ràpida que provoca l'ona gegant és senzillament extraordinària. La força visual i sonora d'aquesta part del film resulta aclaparadora, angiosa i excel·lent. No hi ha temps per al respir; l'angoixa dels dos personatges que apareixen a la pantalla després de retrobar-se (la mare i el Lucas, el fill gran) és terrible. Primer intenten salvar la vida; quan ho aconsegueixen, l'angoixa és diferent: buscar el retrobament amb la resta de la família malgrat que ignoren si són vius.

Tot i que cap a la segona mitat de la pel·lícula, el ritme no és tan intens,

el film es manté amb un pols ferm fins al final, bonic i commovedor.

Malgrat l'espectacularitat del conjunt, la pel·lícula aposta per continguts humans molt ben traçats: l'amor, la força de la família, la solidaritat enmig del dolor, la bondat de la persona, la grandesa dels detalls petits: un refresc compartit, un telèfon mòbil que es deixa... Bayona no cau en la trampa d'aconseguir un film espectacular però buit, les seves imatges ens parlen de la dignitat humana d'una forma extraordinària. Fins i tot la curta aparició de Geraldine Chaplin obre una mirada transcendent a la història.

És indispensable parlar dels actors. Tots ells estan fantàstics però les interpretacions de Naomi Watts interpretant la mare i la del jove Tom Holland, en el paper del fill gran, són memorables.

També la música de Fernando Velázquez és commovedora i bella. Si *Lo imposible* emociona és perquè parla dels ressorts extraordinaris que cada ésser humà porta dins per fer un món millor. Quan aquests ressorts es manifesten en moments de dolor ens descobreixen la grandesa de la persona, la de nosaltres mateixos que fins i tot des del llit d'un hospital podem fer un món més frater.

D'una factura tècnica magistral, *Lo imposible* és certament una bona pel·lícula. Quan es veu, els asseguro que el que és impossible és oblidar-la.

Josan
Montull
Salesià

Per Francesc Nicolau

Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Actualitats científiques

Tenien sang calenta els dinosaures?

Heus aquí una qüestió que segurament no us interessarà gaire. Què se'n fa en dona, que tinguessin sang freda o calenta, aquells enormes rèptils que s'extingiren ara fa 65 milions d'anys? I teniu raó. Jo també penso això. Però m'he decidit a parlar-ne per informar-vos de com els experts en ciències de la natura s'esforcen per tenir coneixement complet de les coses que estudien, fins i tot de les que no tenen cap conseqüència pràctica. La ciència és la ciència i cal escatir de la natura tot el que es pugui per tal de conèixer cada vegada millor tots els seus aspectes.

Em direu que a classe, des de petits, vau aprendre que els rèptils no són animals de sang calenta com ho són els mamífers i ocells; així, doncs, els dinosaures, sent com eren rèptils, havien de ser de sang freda, oi? No entenem que ara es plantegin els científics si tenien la sang com els mamífers actuals! Teniu raó de pensar així, però és que l'ensenyament elemental que es dona a les escoles no ho diu tot i de vegades simplifica el que no és tan senzill. La biologia mostra que no són característiques essencialment unides el fet de ser rèptil i el de tenir sang freda. I els estudiosos experts han afirmat que la mida que tenien aquelles espècies és molt difícil d'explicar sense un metabolisme actiu com els animals de sang calenta i, encara, l'alta densitat de vasos sanguinis observada en fòssils de

dinosaures es veu molt semblant a la d'aus mamífers. Amb aquests arguments molts paleontòlegs digueren que es veia pràcticament segur que els grans rèptils del Mesozoic eren de sang calenta.

Però fa unes quatre dècades va sorgir una opinió que deia el contrari: s'havia observat que els ossos de dino-

saures presenten sovint amb claredat successió d'anells foscos i clars. Què vol dir això? Que creixien més a l'estiu que a l'hivern (com també fan els vegetals arboris) i això volia dir que s'acomodaven a la temperatura ambiental, tal com passa també en els rèptils actuals, cosa que mostrava que no eren de sang calenta. Què dir-hi? La prestigiosa revista *Nature* acaba de publicar un article que exposa el resultat de les investigacions fetes per un equip de paleontòlegs, a partir del 2009, dels fèmurs de 41 espècies de mamífers remugants de totes les llatituds del planeta, des de girafes i antilops africans fins a rens escandinaus, i en tots ells han trobat que s'hi veuen anells de creixement segons l'època de l'any. La directora d'aquest treball, Meike Köhler, pensà que encara que un animal sigui de sang calenta podria mostrar les diferències de creixement segons les estacions anuals, i va emprendre aquest estudi per escatir si l'afirmació de no tenir anells de creixement els mamífers estava o no equivocada. Com podia afirmar-se tal cosa si ningú no els havia buscat? I la descoberta ha estat clara. Conclusió: «Encara que els dinosaures tinguin aquest tipus d'anells, això no significa que no tinguessin sang calenta», diu Köhler textualment. Sembla, doncs, que podem continuar dient que aquells grans rèptils de la Secundària ja tenien la sang com els mamífers, encara que a nosaltres no ens hi vagi res.

Certeses científiques i fe cristiana

37. L'home fruit de l'evolució i imatge de Déu

Hem vist que la fe cristiana no s'oposa ni a l'evolució biològica ni tampoc al Big bang que equival a dir evolució còsmica. Més encara l'anàlisi del principi antròpic ens ha donat una informació nova: hi ha un ajustament fi de les constants cosmològiques de manera que es veu tot estructurat per fer possible la vida intel·ligent, cosa que lliga amb la fe en un Creador de la humanitat. Però hi ha un punt últim per considerar: és que l'afirmació de l'origen de l'home com un fruit de l'evolució és componible amb el que diu la doctrina cristiana que ha estat creat a imatge de Déu? Cal que examinem què diu exactament la ciència de l'evolució i què ens afirma la nostra fe, si volem donar resposta a aquest interrogant.

L'evolució dels homínids fins a l'«Homo sapiens»

El que ara direm serà un resum del que exposarem al nostre llibre *Teories evolucionistes i ciència de l'evolució* (Claret, Barcelona 2003) als capítols 52-60. Remetem a aquest llibre els lectors que vulguin tenir-ne més informació. Quan Darwin va escriure que l'home també procedia d'un animal anterior no s'havia trobat encara cap resta fòssil que enllacés l'home actual amb un primat avantpassat de goril·les o ximpanzés. Però avui dia la llista de fòssils d'homínids (primats semblants a l'home, considerats de la mateixa família biològica) és molt llarga. No cal que detallem com se'n feren les troballes.

Si bé encara no hi ha consens total en els passos de com cal traçar l'arbre genealògic que arriba fins a l'espècie humana, hi ha en els fòssils trobats una progressió clara que tots els biòlegs admeten. Els passos essencials són aquests: la separació de la línia que originà més tard els grans simis (goril·les, ximpanzés i orangutans) de la que acabà en l'home

es calcula que va ser fa uns 6 milions d'anys. De la línia dels homínids, des d'ara en fa uns 4 milions i mig, tenim fòssils del gènere *Australopithecus* amb diverses espècies: *robustus*, *africanus*, *afarensis*, etc. Probablement d'un d'ells (potser de l'*afarensis*) sorgí, ara fa uns 2,5 milions d'anys el gènere *Homo*, que també aparegué en espècies diferents: *habilis*, *erectus*, *ergaster*, *antecessor*,... de les quals la més estesa va ser la d'*Homo erectus*. D'aquesta espècie se n'han trobat restes a Europa i a Àsia. Quan va aparèixer l'*Homo sapiens*? No hi ha acord entre els paleontòlegs. Els valors que estableixen oscil·len al voltant dels 150.000 anys (van des de 250.000 a 60.000), però, a més, cal distingir entre *sapiens*: els arcaïcs, els neandertals i els moderns, o sigui tres subespècies, si bé pel que fa als neandertals encara no hi ha acord sobre si cal considerar-los *sapiens*; hi ha qui els anomena *Homo neanderthalensis*, com una espècie diferent de la nostra. De l'home modern se'n diu *Homo sapiens sapiens*. I molts consideren que va aparèixer fa només uns 40.000 anys. Els seus representants fòssils més coneguts són els trobats a Cro-Magnon i per això de vegades se l'anomena: «home de Cromanyó».

Fins aquí el que ens diuen els paleontòlegs. Hem resumit el que és acceptat ordinàriament però, com hem dit, la història presenta encara molts detalls que es discuteixen, i fins i tot no hi ha consens en la descripció de la línia que va des del primer australopitec fins a nosaltres. La paleontologia no ens pot dir tampoc en quin moment els nostres avantpassats van començar a tenir autoconsciència. És ben clar que els fòssils són muts respecte d'això. Ara bé, es diu que el pas de l'animal a l'home es va fer amb una certa continuïtat sense salts sobtats, d'una manera semblant a com es pot seguir, per exemple, l'evolució del cavall. I no es pot negar que els fòssils

semblen ben demostratius d'això. Però necessàriament, hi afegirem nosaltres, hi va haver en un moment donat l'emergència de la consciència, que és ben bé un salt qualitatiu: o bé se'n té o bé no se'n té, no hi ha una possibilitat de tenir-ne i no tenir-ne alhora, o de tenir-ne a mitges. Com va ser l'aparició de la consciència? És una pregunta a tenir en compte.

La fe ens diu que l'home va ser creat a imatge de Déu

És de fe que l'home té una dimensió espiritual no reduïble a la matèria. Ben bé que veiem que tenim diferències essencials respecte dels animals. La principal és la consciència d'un mateix o autoconsciència, i hi podem afegir la llibertat psicològica (un animal famolenc no deixarà mai de llançar-se cap a l'aliment que se li presenti, l'home pot resistir-s'hi), la capacitat d'abstracció (metafísica) que ens ha proporcionat crear el llenguatge simbòlic, el sentit moral (en aquest punt el mateix Darwin hi veia una diferència essencial respecte de les bèsties), la capacitat de progressar... Si de vegades es diu que en els animals superiors es donen algunes d'aquestes característiques hem de respondre que no pas com en l'home. La diferència és clara. Tenint present tot això, ja no hi hem de veure cap dificultat en el que ens diu la doctrina cristiana que l'home va ser creat a imatge de Déu. Té un component espiritual que li dona unes facultats que no tenen les bèsties.

I com s'ha d'interpretar la narració del Gènesi (Gen 2, 7) que diu que Déu va fer l'home del fang de la terra i després li donà l'alè de la vida? D'una manera simbòlica, és clar (el Catecisme de l'Església catòlica en el n.337 diu: «L'Escriptura presenta l'obra del Creador simbòlicament com un conjunt de sis dies de treball diví...»). Fer l'home del fang o

de la pols de la terra vol dir de matèria preexistent, i això lliga amb l'evolució, i l'alè de vida es pot entendre l'ànima espiritual i immortal que li vingué de part de Déu el dia que començà també a tenir autoconsciència. Que la dona fos feta del costat de l'home expressa la idea que és de la mateixa naturalesa humana, no un ésser inferior (cosa que havien de tenir present els primers lectors del Gènesi).

I el papa Joan Pau II en el seu discurs a la Pontifícia Acadèmia de Ciències del 22 d'octubre de 1996 (ja el vam citar al capítol 30), després de dir-nos que en el cas del pas evolutiu de l'animal a l'home hi ha un salt ontològic, hi afegí: «El moment del pas a allò espiritual no és objecte d'una observació d'aquest tipus [es refereix al que és d'ordre científic] però pot, tanmateix, descobrir en el nivell experimental una sèrie de signes molt preciosos de l'especificitat de l'ésser humà. L'experiència del saber metafísic, la de la consciència d'un mateix i el seu caràcter reflexiu, la de la consciència moral, la de la llibertat o fins i tot l'experiència estètica i religiosa, es troben en l'àmbit de l'anàlisi i reflexió filosòfica, mentre que la teologia en treu el sentit últim segons els designis del Creador». El papa, doncs, veu que els signes de la superioritat de l'espècie humana són obvis i cal tenir-los presents, com també hem dit nosaltres. Fins i tot els materialistes hi troben una dificultat per a la seva postura; Monod deia que el pas de l'irracional a l'home és una de les grans barreres que la ciència encara no ha superat. Veiem, també, com l'evolució fins a l'home no tan sols no és contrària a la fe cristiana, sinó que mostra la saviesa de Déu que ho ha anat disposant tot fins a la nostra existència i després ens ha donat un component espiritual que ens fa imatge seva i en Jesucrist, home veritable, hem obtingut la més alta unió amb la divinitat.

Des del carrer

QUIQUE FERNÁNDEZ, COAUTOR DEL LLIBRE «LA BIBLIA COMPARTIDA»

«La Paraula de Déu ha d'il·luminar les nostres comunitats»

Samuel Gutiérrez

La història de *La Bíblia compartida* (Editorial San Pablo) es cou «en dos focs encesos per la Paraula del Senyor». D'una banda, a l'Associació Bíblica Espanyola, on Francesc Ramis sol·licita al biblista Javier Velasco que es faci càrrec del seminari Bíblia i Pastoral. I de l'altra, als gairebé deu anys de l'Escola d'Animació Bíblica de Barcelona (EABB), un servei de grups, vint actualment, i d'activitats bíbliques. També ha estat decisiu el gran impuls que ha suposat l'exhortació postsinodal *Verbum Domini* de Benet XVI, els objectius de la qual han fet seus els diversos autors d'aquesta obra coral al voltant de la Paraula de Déu.

Per què és tan important «difondre la Paraula de Déu en el moment present»?

Si bé la difusió de la Paraula sempre ha estat important, sí que sembla que avui, envoltats de moltes mancances, però també de molta recerca, es fa imprescindible per recuperar la identitat de Poble de Déu, el redescobriments de la vocació baptismal... Avui sembla que hem oblidat, fins i tot perdut, els codis d'accés. Aquests codis d'accés es troben en la Paraula de Déu, que lluny de fer servir simbolismes per amagar-nos alguna cosa, ens els ensenya perquè trobem Algu.

Quines són les claus de l'animació bíblica?

La gran clau, la clau que ha assenyalat Benet XVI a la *Verbum Domini*, és la

transversalitat de la Paraula de Déu en totes les pastorals de la nostra Església. No es tracta tant, doncs, que hi hagi una hora a la setmana de grup bíblic o de *lectio divina*, sinó que la Paraula de Déu il·lumini cada acte celebratiu, catequètic, evangelitzador de les nostres comunitats. I val la pena aclarir que quan parlem d'Animació Bíblica no es tracta de cap manera que nosaltres haguem d'animar la Bíblia sinó, al contrari, que la Paraula de Déu ens ha d'animar a nosaltres i les nostres tasques com a Església de Crist.

Per què *La Bíblia compartida*?

El mètode que fan servir els grups de l'EABB l'hem denominat, de ma-

nera senzilla, «lectura compartida». Perquè creiem que la Paraula de Déu és per a tothom i creiem que tothom, des d'una lectura eclesial i orant, pot col·laborar perquè la Paraula il·lumini. També perquè a l'EABB ens sentim companys de camí entre nosaltres, compartint no només els grups sinó també altres trobades com ara l'Escola d'Animadors, el Curs de Lectors, que hem començat aquest curs, o les trobades a la parròquia de la Miraculosa o a la Llibreria Paulines. També convoquem una Setmana Bíblica, que enguany, en la 5a edició, del 24 de novembre al 2 de desembre, du per lema «La Porta de la Fe».

La nova evangelització passa necessàriament per un redescobriments de la centralitat de la Paraula de Déu en la vida de l'Església?

La Paraula de Déu que és el mateix Jesucrist, Fill de Déu, no pot ocupar un altre lloc que no sigui el de cap i cor de la nostra Església. Qualsevol altra proposta que rebaixés aquesta centralitat seria renunciar a l'Únic en qui, com diu sant Pau, «vivim, ens movem i existim». Això sí, la Nova Evangelització contindrà les mateixes veritats en botes nous. Nos perquè Crist, com diu el Concili, és eternament jove. Per això, el Javier Velasco i jo, el mateix dia en què es va publicar el llibre, hem iniciat un blog al portal Religión Digital amb el mateix nom de «La Bíblia compartida».

Rauxa

El llautó dels intel·lectuals

En poques setmanes de diferència han aparegut dos manifestos d'intel·lectuals i artistes posicionant-se a favor d'una Espanya federal i en contra de la independència de Catalunya. Cal agrair que aquests documents expressin una opinió legítima sobre el tema sense caure ni en l'insult ni en la desqualificació, a diferència de moltes de les reaccions que hem hagut de sentir darrement.

Els firmants semblen buscar una certa equidistància, perquè es mostren explícitament contraris a la independència —arguint conseqüències nefastes però sense concretar-ne cap— i alhora expressen una gran admiració i un respecte profund per Catalunya. Ara bé, si

realment tenen el nostre país en tanta consideració, perquè no diuen ni una sola paraula de l'allau d'insults, mentides i amenaces que rebem tants catalans per part de polítics i del mateix govern espanyol? És que potser ja els sembla bé tot aquest munt de barbaritats? I per què van estar tan callats quan l'Estatut, aprovat pel Parlament i refrendat pel poble, va ser anul·lat pel Tribunal Constitucional? Si tant ens estimen, perquè no van fer llavors un manifest en defensa del text estatutari? El silenci dels intel·lectuals just en aquell moment va ser molt eloqüent: criden al diàleg a aquells que es manifesten democràticament i deixen fer els que ataquen i intimiden.

Eduard Brufau

Pensant-ho millor

Francesc Riu, *salesià*
President de la
Fundació Rinaldi

Conclusions del Sínode

La XIII Assemblea ordinària del Sínode dels Bisbes sobre *La nova evangelització per a la transmissió de la fe cristiana* ha acabat amb la publicació de dos documents: el primer, un missatge adreçat a tot el Poble de Déu; el segon, unes proposicions que, com a suggeriment, han estat adreçades al papa Benet. Aquest ha considerat oportú de fer-les públiques.

Una lectura ràpida de la *versió provisional* d'aquestes proposicions m'ha deixat amb una doble sensació: d'una banda, sembla que els qui han participat en el Sínode han volgut deixar constància d'haver parlat de tot el que pugui tenir relació amb la nova evangelització; de l'altra, també sembla que no han gosat dir més coses que les que són força evidents, sense mostrar cap excés de creativitat i valentia.

No obstant, una segona lectura més detinguda m'ha permès de llegir entre línies i descobrir algunes afirmacions que m'han tranquil·litzat. Aleshores he pensat que, quan el Papa es disposi a redactar l'exhortació apostòlica corresponent, sabrà separar el gra de la palla i aprofundir en les qüestions que són realment importants i que, ben segur, han estat objecte d'intervencions personals que no han justificat cap proposició concreta.

Vull remarcar una de les proposicions que m'ha semblat de més gruix i que podia haver ocupat un lloc més rellevant en el conjunt del document. Em refereixo a la proposició 22, que té un títol tan breu com suggeridor: *Conversió*. Amb poques paraules diu molt més del que sembla a primera vista. Després de sis línies introductòries, afirma el següent:

«La Nova Evangelització requereix una conversió personal i comunitària, nous mètodes d'evangelització i la renovació de les estructures pastorals, amb vista a passar d'una simple estratègia pastoral de manteniment a una acció realment missionera. La Nova Evangelització exigeix una conversió pastoral autèntica, que ens ha de conduir a l'adopció d'actituds i a l'impuls d'iniciatives que comportin revisions i canvis en la dinàmica d'unes estructures pastorals que ja no responen a les necessitats evangèliques del nostre temps.»

La redacció podria ser més lineal i més clara, però crec que diu més del que es pot intuir en una lectura ràpida. Llàstima que, en altres proposicions, els autors del document no hagin intentat ser més concrets i s'hagin limitat a exposar bones intencions. Però, com he dit, es tracta d'una *versió provisional*. El document preparatori del Sínode —els *linneamenta*— és força més explícit.